

Naalakkersuisut
ilinniartitsinermut periusissiaat

Naalakkersuisuts
Uddannelsesstrategi

Ilinniartitaaneq – Siunissatsinnut matuersaat

Uddannelse – Nøglen til vores fremtid

Imarisai

Indhold

4	Siulequt	4	Forord
7	1. Aallaqqaasiineq	7	1. Indledning
7	1.1 Sooq ilinniarneq?	7	1.1 Hvorfor uddannelse?
9	1.2 Ilinniartitsinermut periusissiami anguniakkat	9	1.2 Uddannelsesstrategiens mål
10	1.3 Ilinniartitsinerup iluani qitiutitassat	10	1.3 Fokusområderne indenfor uddannelsesområdet
14	2. Meeqqat suli atualinngitsut	14	2. Førskoleområdet
14	2.1 Killiffik	14	2.1 Status
14	2.2 Takorluugaq	14	2.2 Vision
15	2.3 Anguniagaq	15	2.3 Mål
17	3. Meeqqat atuarfiat	17	3. Folkeskoleområdet
17	3.1 Killiffik	17	3.1 Status
17	3.2 Takorluugaq	17	3.2 Vision
19	3.3 Anguniagaq	19	3.3 Mål
21	4. Inuusuttut angusaqarfigiumasat	21	4. Ungemålgruppen
21	4.1 Killiffik	21	4.1 Status
21	4.2 Takorluukkat	21	4.2 Vision
22	4.3 Anguniagaq	22	4.3 Mål
24	5. Ilinniarnertuunngorniarfik	24	5. Gymnasiet
24	5.1 Killiffik	24	5.1 Status
25	5.2 Takorluugaq	25	5.2 Vision
25	5.3 Anguniagaq	25	5.3 Mål
28	6. Inuutissarsiutinik ilinniarnarit	28	6. Erhvervsuddannelserne
28	6.1 Killiffik	28	6.1 Status
29	6.2 Takorluugaq	29	6.2 Vision
30	6.3 Anguniakkat	30	6.3 Mål
32	7. Ingerlaqqiffiusumik ilinniarnarit	32	7. Videregående uddannelser
32	7.1 Killiffik	32	7.1 Status
33	7.2 Takorluugaq	33	7.2 Vision
34	7.3 Anguniakkat	34	7.3 Mål

Siulequt

Siunissaq pingaarutilik pissanganartorlu ornipparput. Ukiuni makkunani eqqartortorujussuuarput nunamik imminut napatit-tumik pilersitsinissamat anguniagaq isumalluutit suut atorlugit pilersissaneripput. Isumaga ersarissiq tassaavoq inuit nunatta isumalluutaasa pingaarnersarigaat – tassa illit aamma uanga tassaavugut inuiaqatigiinnik imminut napatittunik aqutissiu-issat. Isumalluullu taanna ilisimasatigut ilinniartitaanikkullu sanarfissavarput.

“Nunarsuup allanngortinnissaanut
sakkussatut toqqarsinnaasavit
ilinniartitaaneq
sakkortunersaraat”

– Nelson Mandela

Siunissamik pitsaanerusumik atugarissaarfiunerusumik pigis-saarfiunerusumillu pilersitsissagutta inuttut ataasiakkaarluta nunatullu ataatsimoortutut ilinniartitaanerup qaffasissusaa nunarsuarmi tamarmiusumi unammillersinnaassuseqarumalluta qaffatsinniarlugu iliuuseqartariaqarpugut.

Ilinniagaqarneq pitsaasunik sunniuterpassuaqarpoq inuunermullu pitsaasumut aqutissaavoq patajaannerpaaq. Ilinniagaqarnerup nammineerlutit siunissannik pilersitsinissannut kiffaanngissuse-qalersissavaatit ilaqtannullu isumannaatsumik atugassaqaqtit-silissalluni. Ilutigitillugu ilinniarnerpit nunatta ineriartorneranut peqataanissamat periarfississavaatit.

Meeqqat inuusuttullu siunissartik pillugu assigiinngitsunik takor-luugaqartarput. Tamanna maani nunami nunarsuullu sinnerani atuuppoq. Nunarsuup ilarujussua assiginagu ilinniartitaanermi pe-riarfissanik immikkuullarilluinnartunik meeqqanut inuusuttunullu tamanut ilinniarnissamat takorluukkallu angunissaannut periarfis-siisunik pilersitsisimavugut. Ilinniarnissamat periarfissat pit-saasut pigereerpavut, uagullu apeqqutaalerpugut atorluarnissa-annut. Uagut - angajoqqaajusugut aamma ilinniartitsisusugut - meeqqatta periarfissat taakkua atussagaat pitsaanerpaamillu pissarsiffigissagaat qulakkiissavarput. Peqatigiilluta meeqqavut isummersussavavut ilinniagaqarnissamat kajumilersillugit, pigin-naanngorsarnissamat kajumilersillugit kiisalu siunissatsinnut ilu-silersuinissamat kajumilersillugit minnerunngitsumillu sapiissuseqalersillugit.

Meeqqatta ilinniarusussusaat meeqqat atuarfianni siuarsarne-qassaaq, meeqqat atuarfiat inuit ataasiakkaat siunissaannut ilin-niagaqaqqinnissaannullu aallaaviummat. Meeqqat atuarfiat nukit-tooq anguniakkatta angunissaannut taamaattumik pisariaqarpoq.

Forord

Vi går en vigtig og spændende fremtid i møde. Vi taler meget i disse år om, hvilke ressourcer der skal bane vejen for målet om et selv bærende land. Min klare holdning er, at vor vigtigste ressource er menneskene i vort land – altså, at det er du og jeg, der skal bane vejen for et bæredygtigt samfund. Og denne ressource skal vi opbygge med viden og uddannelse.

“Education is
the most powerful weapon
which you can choose
to change the world”

– Nelson Mandela

Hvis vi vil skabe en bedre fremtid med bedre velfærd og højere velstand, er vi som enkelte mennesker og som et samlet land nødt til at yde en indsats for at hæve uddannelsesniveauet, så vi har den nødvendige konkurrenceevne på det globale verdensmarked.

At tage sig en uddannelse har mange positive effekter og er den sikreste vej mod et godt liv. En uddannelse giver dig friheden til at skabe din egen fremtid og skabe trygge rammer for din familie. Samtidig vil du med din uddannelse have større mulighed for at deltage aktivt i udviklingen af vort land.

Børn og unge har forskellige drømme for deres fremtid. Det gælder både her i landet og i resten af verden. Til forskel fra store dele af verden har vi opbygget et unikt uddannelsessystem, der giver alle vore børn og unge muligheden for at uddanne sig og opnå deres drømme. De gode rammer for at tage en uddannelse er der, så nu er det op til os at udnytte dem. Vi, - både forældre og undervisere, må sikre, at vores børn benytter og får mest mulig gavn af disse rammer. Sammen skal vi inspirere vores børn til at få lysten til uddannelse, lysten til at dygtiggøre sig samt lysten – og ikke mindst modet til at forme vores fremtid.

Vores børns lyst til uddannelse skal fremmes i folkeskolen, da folkeskolen er udgangspunktet for den enkeltes fremtid og videre mulighed for at tage en uddannelse. En stærk folkeskole er derfor nødvendig for at nå vores mål.

Tamatta sullisilertariaqarpugut nunatta siunissap qaamasup toqqissisimanartullu tungaanut toqqaviliornermi tamatta peqataanissarput qulakkeerlugu. Akisussaaffigaarput ilinniartitaaneq aqutugalugu toqqaviup ninngusuujullunilu orraasuunnginnissaa qulakkiissallugu.

Ilinniartitaanikkut periusissiap takorluugaraa amerlanerusut ilinniarnissamut kissaatertik piviusunngortissagaat ilinniakkamillu naammassinninnissamut sakkussat pisariaqartut pigiliutissagaat. Ilinniarneq aqutugalugu suliffiit siunissami pilersussat – aamma inuutissarsiutini nutaani – nammineerluta inuttalersinnaalissagivut angorusupparput.

Ilinniartitsinermit pilersaarut I-imi misilittakkanik tunngavilimik suliniutit pitsaasut ingerlateqqinniarlugit iliuusissatut pilersaarusiorsimavugut. Inuttut isumalluutivut ilinnialertut amerlanerulernerisigut amerlasuullu ukiuni kingullerni ilinniakkaminnik naammassinnissimanagerisigut nukittunerulersimapput. Ineriartorneq taanna pitsaasoq ilinniartitsinermit pilersaarut II-kkut ingerlateqqinneqarnissaa qulakkeertariaqarparput. Naalakkersuisut 2014-imi ilinniartitsinermit periusissiaanni takorluugaat pingaarnertit periusissiami uani ingerlateqqinneqarput. Ilinniartitaanermit periusissiap, ilinniartitsinermit Pilersaarut II-mut tunngaviliisup naalakkersuinikkut isumaqatigineqarluarnera nuannaarutigaa.

Ilinniartitsinikkut periusissiaq aamma EU-mik suleqateqarnissamut – Peqatigiinnissamut isumaqatigiissutikkut – tunngaviliisuvoq. Peqatigiinnissamik isumaqatigiissummi ilinniartitaanivut nammineq pingaartitatsinnut naapertuuttumik ilusilersornissaannut kiffaanngissuseqarpugut. Ilutigitillugu Peqatigiinnissamik isumaqatigiisutip ilinniarsimassutsitta qaffassissusaata qaffassarnissaanut akisussaaffilerpaatigut, tamannalu sunniutilimik pissaq suliniullu ingerlaavartumik nalilersorneqartassaaq.

Ataatsimoorussatut taamaalilluta anguniagaraarput ilinniartitaanermi killiffinni suugaluartuni – suli atualinngitsuniit ilisimatusarfinni ilinniakkanut – pitsaassutsit qaffassut qulakkeerneqarnissaat. Tamatsinnut tamanna atuuppoq naalakkersuinermit suliaqartuugutta, angajoqqaajugutta, ilinniartitsisuugutta minnerunngitsumillu atuartuugutta, lærlingiuugutta ilinniartuuguttaluunniit.

Atuarluarisi.

Ilinniartitaanermit, Kultureqarnermit,
Ilisimatusarnermit Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq

Nivi Olsen

Vi må alle trække i arbejdstøjet og sikre, at vi alle bidrager med at opbygge det fundament, der skal bære landet ind i en lys og tryk fremtid. Her er det vores ansvar, gennem uddannelse, at sikre, at fundamentet står stærkt og stabilt.

Uddannelsesstrategiens vision er, at flere skal udleve ønsket om at tage en uddannelse og tilegne sig de værktøjer, der skal til for at gennemføre en uddannelse. Vi vil gerne opnå, at vi selv gennem uddannelse kan besætte de jobs, der bliver i fremtiden, - også i de nye erhverv.

Bygget på erfaringerne fra Uddannelsesplan I, har vi arbejdet med en handleplan for at videreføre alle de gode initiativer. Vores menneskelige ressourcer står stærkere, idet flere er kommet i gang med en uddannelse, og flere er blevet færdige gennem de senere år. Denne positive udvikling må vi sikre fortsættes i Uddannelsesplan II. De overordnede visioner fra Naalakkersuisuts Uddannelsesstrategi 2014 er videreført i denne strategi. Jeg er derfor glad for, at der fortsat er bred politisk enighed om uddannelsesstrategien, der danner grundlaget for Uddannelsesplan II.

Uddannelsesstrategien danner også grundlaget for vores samarbejde med EU via Partnerskabsaftalen. Vi har frihed i Partnerskabsaftalen med EU til at forme vores uddannelser, så de afspejler værdierne i vores land. Samtidig giver Partnerskabsaftalen os et ansvar for at sikre, at vi hæver vores uddannelsesniveau og at dette gøres effektivt og at indsatsen løbende evalueres.

Det er derved vores fælles mål, at vi sikrer en høj standard på alle niveauer i uddannelsessystemet lige fra førskolen til vore universitetsuddannelser. Det gælder for os som politikere, os som forældre, os som lærere og ikke mindst os som elever, lærlinge og studerende.

God læselyst

Naalakkersuisoq for
Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke

Nivi Olsen

1 Aallaqqaasiineq

Inuit nunatsinni isumalluutit annersaraat. Taamaammat nunatsinni kikkut tamarmik ilinniagaqarnissamut periarfissanik neqeroorfigineqarnissaat inuiaqatigiinnut inunnullu ataasiakkaanut pingaaruteqarpoq. Pilersaarusiorneq aqutigalugu – aningaasatigut periusissiatigullu – periarfissat tamakku sulii pitsaaneruisunnngortinneqarsinnaapput.

1.1 Sooq ilinniarneq?

Amerlanerusut ilinniagaqarnermi naammassisarnissaat taamaallutillu imminnut ilaqtutaminnullu pitsaanerusumik pilersornissamut periarfissaqarnissaat Naalakkersuisut suliniutiginiarpaat. Tamatuma saniatigut nuna namminersortoq ataatsimoorluta anguniagaraarput, anguniakkallu taassuma angunissaanut aqutissat ilagaat amerlanerusut inuutissarsiutaalersinnaasumik ilinniagaqarnissaat. Tamanna naalakkersuisoqarfiit assigiinngitsut akimorlugit suleqatigiinnikkut suliaqartullu peqatigalugit pissaaq.

Meeqqat ineriartornerat ilikkariartornerallu inunngorneranniit aallartittarpoq. Taamaammat meeqqat ataasiakkaat perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorfigineqassapput, ilikkagaqartarnerat inerikkiartornissaallu qulakkeerniarlugu sumiiffigisaanni ulluunerani neqeroorutini imaluunniit anguniagalinnik suliniuteqarnikkut. Sulii atualinngitsut pitsaasumik ingerlanerat, pitsaasumik atuarnissaannut ilikkagaqaqqittarnissaannullu tunngaviliisuvoq.

Atuartut meeqqat atuarfianni ilinniagaqaqqinnissaminnut pisariaqartunik piginnaasaqalissapput. Meeqqat atuarfiat nukittorsarneqassaaq, aamma meeqqat assigiinngitsunik tunuliaquteqartut inissaqartinnissaat isumagiussavaa. Meeqqat atuarfianni ilinniartitsisut atuartunik tamanik pitsaanerpaamik ilinniartitsinissamik neqerooruteqarnissamut piginnaasaqalersinneqassapput.

Ilinniarnertuunngorniarni ilinniartitaanermut Pilersaarutip 2005-imeersup kingorna alliartornikuupput. Ilinniarnertuunngorniarni ingerlaqqiffiusumik ilinniarni ilinniaqqinnissamut tunngaviuvoq – ilinniagartuut imaluunniit atorfinissutaasinnasumik bacheloritut. Ilutigisaanik aammattaaq amerlanerit inuutissarsiummik tunngaviusumik ilinniagaqalerput. Tamanna ukiuni aggersuni inuutissarsiutinik ilinniagalinnik suliffeqarfiit pisariaqartitaasa matussusernissaannut pingaaruteqarpoq, tamannali aamma sungiusarluni suliffissaatitsinnut unamminartoqalersitsivoq. Taamaammat atuatigaluni sungiusarluni sulineq aqutigalugu aqqiussutissanik ujaarlertoqassaaq. Aammattaaq inuusuttut kaammattorneqarput inuutissarsiummik ilinniakkamik qinnuteqalernerminni nunani allani periarfissat eqqarsaatigisaqullugit. Danmarkimi inuutissarsionermik ingerlat-

1 Indledning

Mennesker er vort lands største ressource. Både for samfundet og for den enkelte er det derfor vigtigt, at mulighederne for at tage en uddannelse tilbydes alle i vort land. Med planlægning, både økonomisk og strategisk, kan disse muligheder gøres endnu bedre.

1.1 Hvorfor uddannelse?

Naalakkersuisut vil arbejde for, at endnu flere gennemfører en uddannelse og dermed får bedre mulighed for at forsørge sig selv og sin familie. Derudover er en selvstændig nation vores fælles mål, og en af vejene til dette mål er, at flere får en erhvervs-kompetencegivende uddannelse. Dette skal ske i et samarbejde på tværs af departementer og med inddragelse af interessenter.

Læring og udvikling starter, når barnet bliver født. Derfor skal det enkelte barn tilbydes pædagogisk udviklende dagtilbud, enten via en daginstitution eller gennem målrettede tiltag i deres område for at sikre deres læring og udvikling. Et godt førskoleforløb skaber grundlag for en god skolegang og for videre læring.

I folkeskolen skal eleverne tilegne sig kompetencer, som er nødvendige i det videre uddannelsesforløb. Folkeskolen skal styrkes, og den skal fortsat arbejde med at rumme børn med forskellige forudsætninger. Folkeskolens lærere skal klædes på til at kunne tilbyde den bedst mulige undervisning til alle elever.

Gymnasierne har vokset sig store siden Uddannelsesplanen fra 2005. Gymnasiet er grundlaget for at gå videre i en videregående uddannelse, akademisk eller professionsrettet. Samtidig er også flere i gang med en erhvervsuddannelse. Dette er vigtigt for at imødekomme arbejdsmarkedets behov for erhvervsuddannede i de kommende år, men det giver et pres på vores praktikpladser. Derfor skal der arbejdes på løsninger med skolepraktik. De unge opfordres også til at tænke udlandet ind, når de skal søge en erhvervsuddannelse. Der er allerede et godt samarbejde i gang med erhvervslivet i Danmark, og de Grønlandske huse skal hjælpe med at skabe kontakt mellem virksomheder og grønlandske elever.

sisut suleqatigilluarneqarnerat ingerlareerpoq, Kalaallillu Illui, suliffeqarfiit kalaallillu ilinniartut akornanni attaveqatigiinnerup pilersinnissaanut ikiutissapput.

Ingerlaqqilluni ilinniarfinni ilinniartut aamma amerleriarnikuupput. Taamaaliartortoqarnerata ingerlaannarnissaa kissaatigaarput, ilinniarnerminnik naammassinnittartut amerlanerulernissaannut peqatigitillugu. Ineriartorneq tamanna pingaaruteqarpoq, tassa inunnik ingerlaqqilluni ilniarsimasunik siunissami pisariaqartit-sisoqarnerulertussaammat aammalu nunatsinni atorfiit sulisunit nunaqavissunit atorfigineqartut – aamma siunissami inuutissar-siutini nutaani – amerlinissaat qulakkeersinnaajumallugu.

Ilinniartitaanermut pilersaarutip 2005-imeersup nassatarai:

- 2005-imut sanilliullugu 2012-imi 47%-inik amerlanerusut ilin-niakkamik pisinnaasaqalissutaasussamik ingerlatsipput, 2012-ip naanerani 3.872-it ilinniartuullutik 2005-imi 2.626-iusut.
- 2005-imut sanilliullugu 2012-imi 77 %-inik amerlanerusut il-inniarnerminnik naammassinnipput, 2012-imi 978-it naammassillutik, 2005-imi 553-iusut.

Ilinniartitsinermut tunngasut pitsaasumik ineriartorput, tamanna-li ingerlaqqissappat, inerisaajuarnissarput pisariaqarpoq. Suut tamaasa ataatsikkut ingerlassinnaanngilagut, taamaammat suliniutigut suliniuteqarfigullu tulleriiartariaqarpagut. Sinaak-utissat pigisatta pitsaanerpaamik atorluarneqarnissaat aamma ilinniartut aallartittut amerlanerit naammassisarnissaat qular-naassavagut.

Ilinniartitsinermut periusissiami ilinniartitsinerup iluani immik-koortuni assigiinngitsuni Naalakkersuisut takorluugaat angunia-gaallu allaaserineqarput. Ilinniartitsinermut periusissiaq siusinne-rusukkat periusissianit 2012 aamma 2014-imeersunit nutarteri-neruvoq immikkullu suliniuteqarnerup ingerlareersup nanginne-ralugu. Ilinniartitsinermut periusissiami takorluukkat anguniak-kallu aammattaaq tassaassapput, suliniutinut Ilinniartitaanermut Pilersaarusiarniut II-mut atatillugu aallartinneqartussatut kissaa-tigineqartunut tunngaviusussat.

Ilinniartitsinermut periusissiaq ilisimalikkanik, ukiuni kingullerni pilersikkiartuaarneqarsimasunik, ilaatigullu makkunangaanneer-sunik tunngaveqarpoq:

- *Ilinniartitaanermut pilersaarut* 2005-imi aallartinneqarpoq.
- Kalaallit Nunaat 2006-imi *EU-mut peqatigiinnissamik isumaqati-giissusiorpoq*, tassanilu 2007-imiit 2013-imut ilinniartitsiner-mut ukiumoortumik tapiissutit 200 mio.kr misaanniittut Kalaallit Nunaannut qulakkeerneqarput. Ilutigisaanik isuma-qatigiissutit nassataraa, ilinniartitsinerup iluani angusaasu-

På de videregående uddannelser er antallet af studerende også steget. Den tendens ønsker vi skal fortsætte, samtidig med at endnu flere skal fuldføre deres uddannelse. Denne udvikling er vigtig, fordi der i fremtiden vil være et øget behov for personer med en videregående uddannelse, og for at kunne sikre at en højere andel af stillingerne i vores land – også i kommende nye erhverv – bliver besat af hjem-mehørende arbejdskraft.

Uddannelsesplanen fra 2005 har betydet, at

- 47 % flere var i gang med en kompetencegivende uddannelse i 2012 i forhold til 2005; 3.872 var aktive ved udgangen af 2012 mod 2.626 i 2005.
- 77 % flere gennemførte en kompetencegivende uddannelse i 2012 i forhold til 2005; i 2012 gennemførte 978 mod 553 i 2005.

Uddannelsesområdet er inde i en positiv udvikling, men for at fortsætte denne, er det vigtigt, at vi fortsat udvikler området. Vi kan ikke gøre alt på samme tid, så vi er nødt til at prioritere vores tiltag og indsatser. Vi skal sikre, at de rammer vi har, er bedst muligt udnyttet, og at flere, som går i gang med en uddannelse, også gennemfører den.

Uddannelsesstrategien beskriver Naalakkersuisuts visioner og mål for uddannelsessektorens forskellige områder. Uddannelsesstrategien er en revision af de tidligere uddannelsesstrategier fra 2012 og 2014 og ligger i forlængelse af den ekstraordinære indsats, der allerede er i gang. Uddannelsesstrategiens visioner og mål vil også være baggrunden for de initiativer der ønskes igangsat i forbindelse med Uddannelsesplan II.

Uddannelsesstrategien bygger på den viden, der er opbygget de seneste år blandt andet fra følgende:

- I 2005 blev *Uddannelsesplanen* sat i værk.
- I 2006 indgik Grønland en *partnerskabsaftale med EU*, som har sikret Grønland ca. 200 mio. kr. årligt i sektorbudgetstøtte på uddannelsesområdet, i perioden 2007-2013. Aftalen har samtidig betydet, at Grønlands Selvstyre i endnu højere grad har haft fokus på resultater og fremdrift på uddannelsesområdet, idet der i partner-

nik siumukarnermillu Namminersorlutik Oqartussaniit sulii annerusumik qitiutsilerneq, peqatigiinnissamik isumaqatigiissummi uuttutit arlaqartut aallaavigalugit nalunaarusiortarnissaq pisussaaffigineqalermat. Peqatigiinnissamut isumaqatigiissut piffissamut 2014-2020-mut isumaqatiginninniutigineqarpoq tamannalu isumaqarpoq EU-mik ilinniartitaanerup tungaatigut suleqatigiinnerup nanginneqarneranik

- 2010-miit 2011-mut *Nunap Immikkoortuini Ineriartortitsinissamut Periusissiaq (RUS)* aamma *Meeqqanut Inuusuttunullu Periusissiaq (BUS)* naalakkersuisoqarfiit akimorlugit suleqatigiissitalianit suliarineqarput. *Akilerartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliap* sulini piffissami tassa aamma naammassivaa.
- 2012-ip naaneraniit soqutigisaqartut peqataatinnerat suliarineqarpoq ilinniartitsinerimi immikkoortut assigiinngitsut iluini suleqatigiissitaliat aqqutigalugit. 2013-ip affaata aappaani ilinniartitsinerimi assigiinngitsuneersunut ulluni marlunni suleqatigiissinneqartarput. Soqutigisaqartut oqaloqataanissamut taakkununga qaaqquneqarput, tamannalu immikkoortuni tamani ilinniartitaanermut Pilersaarutip II-p oqaasertalersornissaanut atugassanik ilinniartitaanermut naalakkersuisumut inassuteqaateqarnermik kinguneqarpoq.

1.2

Ilinniartitsinermit periusissiami anguniakkat

Nunami tamarmi susassaqaqfinnilu tamani sulisunik ilinniarsimasunik amigaateqarpugut, taamaammallu inuiaqatigiinni atorfippasuarni sulisussanik avataaneersunik tikisitsisarnissamik sulii pisariaqartitsilluta. Ilinniartitsinermit periusissiami atorfiit taakku nunatsinni innuttaasunit inuttalernissaannut annertunerusumik ilinniartitsisarnissaq qulakkeerneqassaaq, taamaalilluni amerlanerusut imminnut ilaqtutaminillu pilersuinissamik pitsaanerusumik periarfissaqarniassammata. 2012-imi 35-inik ukiullit 51 %-ii¹ inuutissarsiutaasinnaasumik ilinniagaqarsimapput.

Ilinniartitsinerimi qulliunerusumik anguniakkat tassaapput:

Ukioqatigiinnit 2015-imit meeqqat atuarfianni naammassisunit 70 %-it 35-nik ukoqalertinnatik inuutissarsiutaalersinnaasumik ilinniarsimassapput.

Inuutissarsiutaalersinnaasumik ilinniarsimasut procentinngorlugit amerlassusaat, 35-nik ukiullit Kalaallit Nunaanni najugallit aallaavigalugit Naatsorsueqqissaartarfimmit paasisutissat atorlugit uuttorneqassaaq.

¹ 30 % inuutissarsiutinik ilinniagaqarsimapput
21 %-illu ingerlaqqiffiusumik ilinniagaqarsimallutik.

skabsaftalen ligger en afrapporteringsforpligtigelse på et sæt indikatorer. Partnerskabsaftalen er blevet genforhandlet for perioden 2014-2020, hvilket betyder, at samarbejdet med EU på uddannelsesområdet videreføres.

- Fra 2010 til 2011 blev den *Regionale Udviklingsstrategi (RUS)* og *Børne- og Ungestrategien (BUS)* udarbejdet i tværdepartementale arbejdsgrupper. *Skatte- og Velfærdscommissionens* arbejde blev også færdiggjort i denne periode.
- Fra slutningen af 2012 er der arbejdet med interessant-inddragelse via arbejdsgrupper indenfor de forskellige områder af uddannelsessektoren. I anden halvdel af 2013 er der blevet afholdt workshops over to dage for forskellige uddannelsesområder. Til disse blev interessenterne inviteret til dialog, der mandede ud i et sæt anbefalinger for hvert område til naalakkersuisoq for uddannelse til brug for formuleringen af Uddannelsesplan II.

1.2

Uddannelsesstrategiens mål

Vi mangler uddannet arbejdskraft over hele landet og i alle sektorer, og vi har derfor stadig behov for at hente udefrakommende arbejdskraft til mange jobs i samfundet. Uddannelsesstrategien skal sikre, at vi i højere grad uddanner vores egen befolkning til at besætte disse stillinger, så flere kan få bedre muligheder for at forsørge sig selv og deres familie. I 2012 havde 51 %¹ af de 35-årige i vort land en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Det overordnede mål for uddannelsesområdet er:

Af årgangene, som afslutter folkeskolen fra 2015, skal 70 % opnå en erhvervskompetencegivende uddannelse inden de fylder 35 år.

Andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse måles ud af de 35 årige bosiddende i Grønland med data fra Grønlands statistik.

¹ 30 % havde en erhvervsuddannelse og
21 % en videregående uddannelse.

1.3

Ilinniartitsinerup iluani qitiutitassat

Ilinniartitaanikkut aningaasaliineq inunnik isumalluuteqarnitsinnut aningaasaliineruvoq. Taamaammat ilinniartitsinerup iluani qitiutitassat qulit Naalakkersuisut toqqarpaat. Naalakkersuisut immikkut qitiutikkumavaat pingaartitsinnik aallaaveqartumik pineqartut inerisarneqarnissaat. Pingaartitat taakku, ilinniartitsinermut tunngasuni tamani atuuttussatut aammattaq kissaatigisavut tassaapput: peqataatitsineq, assigiinngisitaarnikkut amerlalluinassuseq, kajumisitsineq, imminut napatissinnaaneq minnerunngitsumillu inuttut akisussaassuseqarneq. Pingaartuuvoq pingaartitat taakku nunatsinni nukittorsarneqartuarnissaat, maanimi ilinniagaqassutsikkut inooqatigiissutsikkullu siammaasimaneq annertoqaaq. Naalakkersuisut isumaqarput ilinniartitsinermik aaqqissuussinitsinni nunatsinni innuttaasut tamaasa peqataatillugillu inissaqartissagivut, assigiinngisitaarnitsigut amerlalluinassuserput iluaqutiginiassavarput, inuillu ilinniakkamik naammassisaqarnissaminut ikiortariaqartut ikorfartortariaqarlugit. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut isumaqarput inuusuttut isumassarsiullaqqissut, pilersitsillaqqissut nukissallillu sulerususeqarnerat nukittorsarneqassasoq taamaaliornikkullu inui-aqatigiit inuuffigisatta ineriartornerannut sulii annertusaalluta.

Ulluunerani neqeroorutini meeqqat amerlanerusut

Takuuk imm. 2 Suli atualinngitsut

Meeqqat atuarfiat pitsanngorsarlugu

Takuuk imm. 3 Meeqqat atuarfiat

Aallartittut inuusunnerit

Inuusuttunik ilinniartitsinermi ingerlaqqillunilu ilinniarnerni ilinniartorisatta agguaqatigiissitsinikkut ukiui qaffasippallaarput. Ilinniarnissamat kingusinaartoqanngisaannarpoq, inuusuttortagulli kaammattorneqassapput ullumikkornit siusinnerusukku ilinniagaqalertaqqullugit, ilaatigut inuiaqatigiit atugarissaarfiuginnarnissaannut tunngavik qularnaarumallugu. Ilinniakkap siusissukku naammassinerata ilutigisaanik inuit ataasiakkaat ilaqtaminnik pilersuinissamat pitsaasumik tunngavissinneqassapput pitsaasumillu atorfeqalernissamat periarfissaqalissallutik.

1.3

Fokusområderne indenfor uddannelsesområdet

En investering i uddannelse er en investering i vores menneskelige ressourcer. Derfor har Naalakkersuisut udvalgt ti fokusområder indenfor uddannelsesområdet. Naalakkersuisut vil have specielt fokus på at udvikle disse områder med udgangspunkt i vores værdier. Disse værdier, som vi samtidig ønsker, skal være gennemgående for hele uddannelsesområdet er; inklusion, mangfoldighed, motivation, bæredygtighed samt fælles og ikke mindst personligt ansvar. Det er vigtigt, at vi har fokus på at styrke disse værdier i vores land, hvor vi har så stor både faglig og social spredning. Naalakkersuisut mener, at vi i uddannelsessystemet, skal kunne inkludere og rumme alle borgere i vort land, vi skal dyrke vores mangfoldighed og vi skal støtte de personer, der har brug for en hjælpende hånd for at kunne gennemføre en uddannelse. Derudover mener Naalakkersuisut, at vi skal styrke virkelysten for vores kreative, innovative og ressourcestærke unge, og derigennem bidrage yderligere til udviklingen af vores samfund.

Flere børn i dagtilbud

Se afsnit 2 Førskoleområdet

Styrke folkeskolen

Se afsnit 3 Folkeskoleområdet

Yngre i gang

Gennemsnitsalderen blandt vores studerende på ungdoms- og videregående uddannelser er for høj. Det er aldrig for sent at tage en uddannelse, men vores unge skal opfordres til at gå tidligere i gang med en uddannelse, end de gør i dag, blandt andet for at sikre at grundlaget for vores velfærdssamfund kan opretholdes. Ved at gennemføre en uddannelse tidligt sikres den enkelte samtidig et godt fundament for at kunne forsørge sin familie, og det giver de bedste muligheder for at få et job. Som ufaglært er job-sikkerheden mindre.

Ilinniarsimasut amerlanerusut

Takuuk imm. 6 Inuutissarsiutitigut ilinniakkat

Naammassisartut amerlanerusut

Ilinniartitaanermut Pilersaarutip 2005-imi aallartinnerata kingorna amerlaneroqisut ilinniarnermik aallartittalerput amerlanerusullu naammassisarlutik, taamaatiinnartartulli sulil amerlavallaarput. Suliniutit suliniuteqarfiillu – ilinniartut amerlanerusut ilinniarnermik naammassinninnissaannut ikorfartuutaasussat – ingerlatissavagut. Ilinniarnermik taamaatiinnarneq, qanorluunniit pequteqaralaruni, kikkunnulluunniit kinguarfiuvoq. Ilinniarnermik naammassisaqarnikkut anguneqartarput imminut tatiginerulernerq, nammineersinnaanermik misigineq siunissamilu periarfissat pitsaanerulertarlutik.

Pitsaanerusumik ilitersuisarneq aamma siunnersuineq/psykologit ikiuinerat

Ukiuni kingullerni erseqqissigaluttuinnarpoq ilinniartunik ilitersuisarneq pingaaruteqartorujussuusoq. Iltersuisarneq nunatta tamanut tunngasumik ineriartortinneqarnera peqatigalugu ingerlaavartumik pitsaangortikkiartuarneqassaaq. Iltersuisarnerli ilinniarneq pillugu ilitersuinerinnaangilaq. Tassani aamma ilanngunneqassapput: ikaarsaariarnermi ilitersuineq, inuunneq pillugu ilitersuineq, allamik ilinniagaqalernermi ilitersuineq, nuunnermi ilitersuineq aamma ikiorneqarnissamut ilitersuineq. Tamatuma saniatigut pitsaanerusumik ajornannginnerusumillu pissarierneqarsinnaasumik psykologit ilinniartunut pisariaqartitsisunut ilitersuisarnerat pillugu neqeroorut suliniutigineqassaaq, aamma meeqqat inuusuttullu immikkut ittunik pisariaqartitsisut – ilaatigut annikinnerusumik pisinnaasallit – ilitersorneqarnissaat qularnaarneqassaaq.

Kalaallit Nunaata avataani ilinniarnertit

Amerlanerpaat ilinniagaqarnissaasa pingaaruteqassusia Naalakkersuisut akueraat. Tassunga peqatigitillugu akueraarput ilinniarnertit tamarmik nunatsinni maannakkut neqeroorutigineqarsinnaangitsut. Taamaammat inuusuttut nunani allani ilinniarnissamut periarfissaat aammattaq isiginiarneqassapput. Inuusuttut ilinniarneq pillugu ilitersorneqarumallutik saaffiginnittut, nunani allani ilinniarnissamut sungiusarluni sulinissamut periarfissanik tamatumingalu toqqaanissamut kiffaanngissuseqarnerannik ilimatinnearqartassapput.

Flere faglærte

Se afsnit 6 Erhvervsuddannelserne

Højere gennemførelse

Efter vi startede Uddannelsesplanen i 2005 er mange flere gået i gang med en uddannelse og flere har gennemført, men frafaldet er stadig for højt. Vi skal arbejde med tiltag og initiativer, der kan hjælpe flere studerende til at gennemføre deres uddannelse. At falde fra en uddannelse, uanset årsag, er et skridt bagud for enhver. Ved at gennemføre en uddannelse opnår man en bedre selvfølelse, en følelse af selvstændighed, og man forbedrer sine fremtidsmuligheder.

Bedre vejledning og rådgivning/psykologhjælp

I de senere år er det blevet endnu mere tydeligt, at vejledning af de uddannelsessøgende er meget vigtig. Vejledningen skal kontinuerligt blive bedre og udvikle sig i takt med landets generelle udvikling. Vejledning er dog mere end bare uddannelsesvejledning. Den skal også omfatte; overgangsvejledning, livsvejledning, studieskiftsvejledning, flyttevejledning og vejledning til at søge hjælp. Derudover skal der arbejdes på bedre og lettere tilgængelige tilbud om psykologhjælp til de studerende, der har brug for det, og der skal sikres vejledning til børn og unge med særlige behov, blandt andet med nedsat funktionsevne.

Uddannelse udenfor Grønland

Naalakkersuisut anerkender vigtigheden af, at vi får uddannet så mange som muligt. Samtidig erkender vi, at vi på nuværende tidspunkt ikke kan udbyde alle uddannelser i vort land. Derfor skal der være fokus på unges muligheder for også at tage en uddannelse i andre lande. Unge, der søger vejledning om uddannelse, skal oplyses om muligheder og friheden til at vælge uddannelses- og praktikophold i udlandet.

IKT-mik pisinnaasat annertunerit

Inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullu pingaartuuvoq, kikkut tamarmik paasissutissiinermit attaveqaateqarnermilu teknologii-mik (IKT) atuissamik pisinnaasaqartuunissaat. Tamanna angus-sagutsigu meeqqat inerikkiartornerani siusissukkut aallartittari-aqarpugut. Atuartut tamarmik meeqqat atuarfiat qimakkaanga-mikku IKT-mik atuillaqqissuussapput. Malitsigisaanik IKT pillugu inuusuttut ilinniarnermi ilisimalersimasaat annertusarneqar-tuassapput, ilinniartut tamaasa suliffeqarfanni ilinniaqqiffinni-luunniit qarasaasiatigut sakkut atornerqartut pillugit sukumiisumik ilisimasaqalersillugit.

Aqutsisutut ilinniarnert

Naalakkersuisut isumaqarput qaffasissutsini tamani pisortanik il-inniartitsinermit piginnaasanik annertusaanissaq pisariaqartinne-qartoq. Taamaalluni sumiluunniit aqutsisut suliasani tamani iluaqutissanik atortussaqaalissapput, tassuunakkut sulisut inunnik aqutsilluartunik, iliuuseqarsinnaassulinnik iluatsitsinnaassu-silinnillu nalaataqartaqqullugit. Aqutsisunik ilinniartitsinerit naalagaaffittut nammineertunngornissamik suliniuteqarnitsinnut pingaaruteqartumik ilaapput, inuit aqutsilluartut suliffeqarfiit su-lisoqarfiilluunniit pitsaasumik ineriartornissaannut sulisullu ilorri-simaarnissaannut qitiummata.

Nukissanik atuneq pitsaanerpaaq sunniutaasunillu nalililneq

Ilinniartitsinermit aningaasaliissutit periusissiat pingaarnert er-sarissumik piviusunngortinniarnissaannut annertunerpaamik atornerqassapput. Tamatumani pisariaqarpoq nalililissaaneq pit-saasoq, suliniutit sunniutaat pillugit ingerlaavartumik naalaker-suinikkut ingerlataqartunut aqutsisunullu nalunaartoqartarsin-naaqqullugu. Ilutigisaanik nukissarisat pitsaanerpaamik atornis-saat aatsaat iluatsissinnaavoq, ilinniartitsinikkut neqeroorutit ta-marmik imminnut ataqatigiippata, taamatullu ilinniagaqalernis-samut aporfuijunnartut aaqqissuulluakkamik paasineqarlutillu nungusarneqartarnerata. Suliniutinut suliffeqarfinnullu aningaa-saliissutaasunut naleqqiullugu naammagartumik pitsaassusi-liinngitsutut nalililneqartunut naleqqiullugu ingerlaavartumik ili-uuseqartoqartassaaq. Aningaasaliissutit eqqortumik aningaas-artuutinullu eqeersimaartumik tullerriaarnissaat anguniakkat al-lat ikorfartornissaannut pinngitsoorneqarsinnaanngilaq. Ava-tangiisit ataatsikkut annertuumik ingerlatsiffiusut sapinngisamik annertunerpaamik pilersinneqassapput, taamaaliorneq inunnik aningaasatigullu sillimmatigisanik atorluaaffiunerpaasarmat.

Øgede IT kompetencer

Det er vigtigt for både den enkelte person og for samfundet, at alle har kompetencer i at bruge Infor-mations- og Kommunikationsteknologi (IKT). For at opnå dette skal vi starte tidligt i barnets udvikling. Alle elever skal, når de forlader folkeskolen, være kyndige brugere af IKT. Efterfølgende skal den viden om IKT, som de unge har erhvervet op gennem ud-dannelsessystemet, udbygges, så de alle har et so-lidt kendskab til de IKT-værktøjer, der er til rådighed enten på arbejdsmarkedet eller på de videregående uddannelser.

Ledelsesuddannelser

Naalakkersuisut mener, at der inden for alle uddan-nelsesniveauer på ledelsesplan er behov for opkvali-ficering. Således får ledere alle steder indenfor alle fag nyttige værktøjer, så det er en god, handlekræ-ftig og succesfuld ledelse medarbejderne møder. Le-delsesuddannelser er en væsentlig del af vores ar-bejde mod at blive en selvstændig stat, fordi gode ledere er nøglen til virksomhedens eller institutio-nens sunde udvikling og medarbejdernes trivsel.

Optimal ressourceudnyttelse og effektivitet

Ressourcer, der er bevilliget til uddannelsesområ-det, skal udnyttes optimalt til konsekvent at for-følge de overordnede strategier. Dette fordrer en stærk evalueringskultur, der løbende kan informere det administrative og politiske niveau om effekter af indsatsen. Samtidig er et optimalt brug af res-sourcerne kun muligt, hvis der er en sammenhæng mellem alle uddannelsesstilbud, ligesom eventuelle barrierer for at påbegynde en uddannelse systema-tisk opdages og nedbrydes. Der skal løbende han-dles i forhold til indsatser og institutioner, der vurde-res ikke at levere tilstrækkelig kvalitet i forhold til de tildelte bevillinger. En præcis og omkostnings-bevidst prioritering af bevillingerne er en forudsæt-ning for at kunne understøtte de øvrige mål. Stor-driftsmiljøer skal etableres i videst mulig omfang, da disse giver en mere effektiv udnyttelse af såvel de menneskelige som de økonomiske ressourcer.

2

Meeqqat suli atualingitsut

Inuuneq tamaat ilikkagaqartarneq suli atualernanili aallartittarpoq. Suliniutitta siusinnerpaamik aallartinnerisigut, tassuunakkullu meeqqat ilikkariartornissaannut pitsaasumik pisinnaasaqalersillugit, inuuneq naallugu ilinniarnissaat pitsaanerpaamik tunngavississavarput.

2.1

Killiffik

Meeqqat ukioqanngitsuniit tallimat ilanngullugit ukiullit 1.500-t imalluunniit meeqqat taakku 31 %-ii, – pisortat ingerlataanni iminnuunniit pigisuni ulluunerani neqeroorutiniitangillat. Ilutigisaanik siumut naatsorsuinerni siulittuisoqarpoq taamatut ukiullit 2018-ip tungaanut amerliartussasut. Taamaalilluni meeqqanut suli atualingitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqerooruteqartarnissaq annertusiartortumik pisariaqartinneqassaaq. Tamatuma saniatigut 2012-imi pisortat ulluunerani neqeroorutaanni sulisut 46 %-ii perorsaanermik ilinniagaqanngillat.

2.2

Takorluugaq

Takorluugaq tassaavoq meeqqat tamarmik naligiimmik ulluunerani neqeroorutiniittarnissamat periarfissaqartinneqassasut, taakkunanilu peqataatinnissaat aamma inuttut atukkatigut kulturikkullu tunuliaqutit apeqqutaatinnagit ilikkariartorlutillu inerikkiartornissaat qulakkeerpeqassasooq.

Naalakkersuisut kissaatigaat meeqqanut suli atualingitsunut tamanut pisortatigut neqeroorutit qularnaarneqassasut, taamaalilluni meeqqat inooqataanermi ukioqatiminnut naleqqiullugit piginnaasasanik atuarnermiinnit tamatumalu kingorna ilinniaqqinnerminni ilikkariartornissaminnut pitsaanerpaamik tunngavissinneqarqullugit.

Suliniuteqarnermi qitiutinneqarput meeraq ilaqutaalu, tassami ilaqutariit tassaapput toqqissisimasumik inerikkiartorlutillu peroriartornissamat tunngaviusut. Angajoqqaat akisussaaffigaat meeqqat peroriartornerini toqqissisimanartunik avatangiiseqartissallugit sumiiffinnilu inuiaqataasut meeqqeriviillu angajoqqaajunermut tapersersuissapput.

Ulluunerani neqeroorutini meeqqerivinnilu suliamik ingerlatsisinaaneq annertusarniarlugu sulisut piginnaasaannik annertusaa-neq suliniutillu pingaaruteqartorujussuupput, minnerunngitsumik nunaqarfinni pisariaqartitsinerup annertunerpaaffigisaanni. Taamaammatt ulluunerani neqeroorutini perorsaanermik ilinniarnissasut amerlanerusut qanoq iliorluni illoqarfinni nunaqarfinnulu qularnaarneqarnissaat pilersaarusioreqassaaq. Ininik allisaane-

2

Førskoleområdet

Livslang læring starter allerede i førskolen. Jo tidligere indsats vi kan levere og derved give børnene nogle gode forudsætninger for indlæring, des bedre for deres livslange læring.

2.1

Status

Der er 1.500, svarende til 31 %, af børnene i alderen 0-5 år, som ikke er i offentlige eller private dagtilbud. Samtidig forudsiger fremskrivninger, at aldersgruppen vil vokse frem til 2018. Der er således et voksende behov for pædagogisk udviklende tilbud til børn i førskolealderen. Derudover var 46 % af personalet i de offentlige daginstitutioner i 2012 uden pædagogisk uddannelse.

2.2

Vision

Visionen er, at alle børn har lige adgang til dagtilbud, som kan rumme dem og sikre deres læring og udvikling uanset deres sociale og kulturelle baggrund.

Naalakkersuisut ønsker at sikre offentlige tilbud til alle børn i førskolealderen, for således at give børnene sociale kompetencer i forhold til jævnaldrende og de bedste forudsætninger for læring i deres skoletid og efterfølgende videre uddannelsesforløb.

Indsatsens fokus er barnet og dets familie, da familien er et fundament for en tryk udvikling og opvækst. Det er forældrenes ansvar at sikre trygge rammer for barnets opvækst, og lokalsamfundet og dagtilbuddene skal støtte op om forældrenes rolle.

Opkvalificering af personale og indsats for at styrke fagligheden generelt i dagtilbuddene og i daginstitutionerne er af stor betydning ikke mindst i bygderne, hvor behovet for en indsats er størst. Derfor skal vi have en plan for, hvordan vi sikrer flere pædagogisk uddannede i dagtilbuddene både i vores byer og bygder. Det skal kortlægges, hvor og hvornår der skal ske en udvidelse eller nybygning af fysiske

rit nutaanillu sanaartornerit qanoq iliorlduni qaqugulu pissanersut paasinierneqassaaq, tassanilu innuttaasut amerlassusissaannik siumut naatsorsuinerit nunallu immikkoortuini pisariaqartitat tunngaviussallutik. Meeqqat immikkut pisariaqartitsisut suliaqarfinni isiginiarneqarnissaat tassunga peqatigitillugu qulakkiisavarput.

Meeqqat suli atualingitsut kommunit akisussaaffigaat, taamaatumik takorluukkat anguniakkallu anguniarneranni kommunit qaninut suleqatiginissaat Naalakkersuisut kissaatigaat.

2.3 Anguniagaq

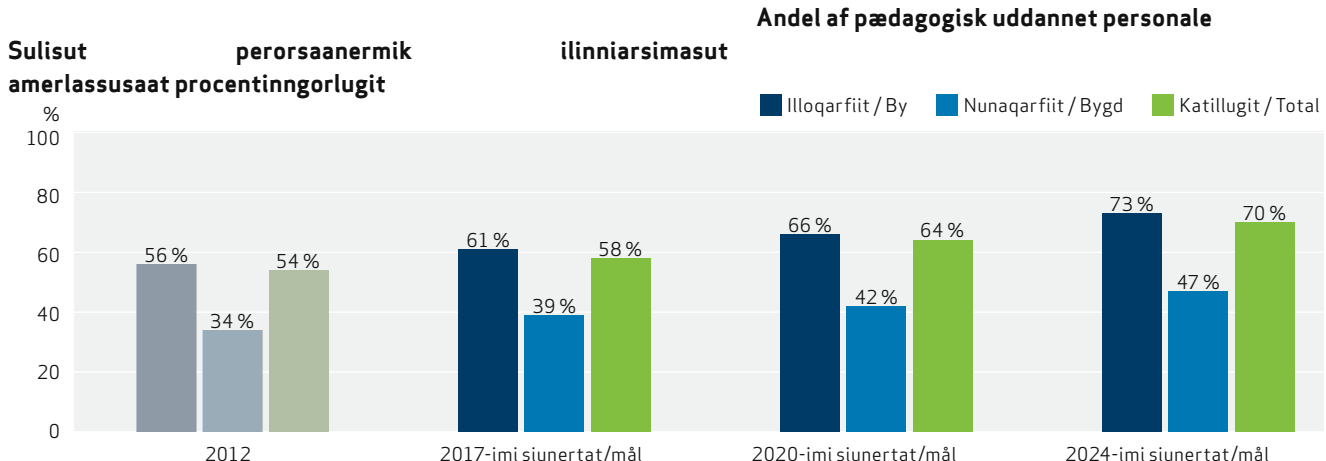
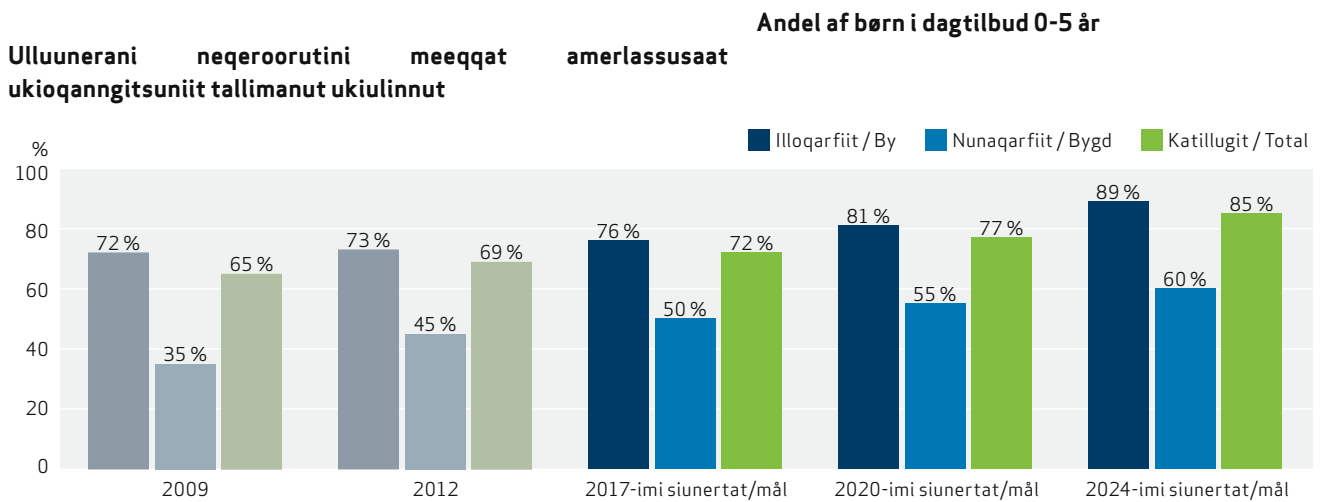
Meeqqanut suli atualingitsunut tunngatillugu takorluukkat anguniakkani 2024 tikillugu suliarineqarput. Taakku sukaasanngorlugit takusassiannngortinneqarput naatsorsuinerimilu ukioq 2012 aallartiffiulluni. Kisitsisit pigineqartut 2012-ip siornaniittut takusassiamut ilanngunneqarput.

rammer, baseret på befolkningsfremskrivninger og regionale behov. På samme tid skal vi sikre, at systemet tager hensyn til børn med særlige behov.

Førskolen er et kommunalt ansvarsområde, og derfor ønsker Naalakkersuisut, at indfri vores visioner og målsætninger for førskolen i et tæt samarbejde med kommunerne.

2.3 Mål

Visionen på førskoleområdet er udmøntet i målsætninger frem til 2024. Disse er visualiseret i nedenstående grafer, hvor 2012 er medtaget som basisår. Hvor data er tilgængeligt er udviklingen frem til 2012 også afbilledet.

3

Meeqqat atuarfiat

Meeqqat atuarfiat suliniuteqarfinni pingaarnerpaajuvoq. Meeqqat atuarfiat ingerlaqqilluni ilinniagaqarnissanut tamanut tunngavi-liisuvoq. Taamaammat inuusuttut meeqqat atuarfianni naammas-sigaangamik ingerlaqqilluni iliniarnissaminut pisariaqartunik pi-ginnaasaqalersimassapput.

Angajoqqaatut isumagissavarput, meeqqatta ilikkagaqarnissa-minnut pitsaanerpaanik atugassaqaqtitaanissaat; pitsaasunik, aalaakkaasunik toqqissisimanartunillu, inuunermi ingerlaq-qeriarinnissaminut atugassaminik periarfissarsionnissaannut ta-persiiffiusunik, avatangiiseqartillugit.

3.1

Killiffik

Meeqqat atuarfianni 2013-imi naammassisut tassaapput meeqqat atuarfianni atuarnertik tamaat aqqissuusseqqinnerup "Atuarfits-ialaap" piviusunngortikkiartorneqalerneraniit atuarlutik naam-massisut siulliit. 2010-mi ukiakkut aqqissuusseqqinnera nal-lersorneqarpoq, Naalakkersuisullu paasivaat meeqqat atuarfianni atuartorpassuit suli atuartitsinerup pitsaassusissaanik aqqis-suusseqqinnermi siunertarineqartumik pissarsinngitsut.

Aamma inuusuttut suli ikittuinnaat meeqqat atuarfiannit toqqaannartumik inuusuttunut ilinniarfinni aallartitarput.

3.2

Takorluugaq

Meeqqat atuarfianni atuartut inuusuttut ilinniarfiini aallartin-nissamat ilinniakkatigut inuttullu piareersarneqassapput. Atuar-tut nukittuffii annertusarneqassapput aammalu ilikkagaqartar-nerinut ineriartornerinullu aallaaviussallutik. Meeqqat atuar-fianni atuartut assigiinngiaqisut atuartinneqarsinnaassapput tunuliaqutaallu apeqquataatinnagu peqataatissinnaassallugit.

Meeqqat atuarfiannik aqqissuusseqqinnermi pingaarnerusutigut siunnerfiup ingerlatiinnarneqarnissaa Naalakkersuisut kissaati-gaat, kisiannili takusinnaallugu meeqqat atuarfianni atuartitsine-rup atuartitsinerullu atuartunik tamanik inissaqartitsillunilu tapersersuisinnaassusia, tamatumunnga ilanngullugit atuartut im-mikkut unammisassaqaarlutillu atuartinneqarnissamik pisariaqar-tisisut, nalilersorneqaarlutillu inerisaqqinneqarnissaat pisariaqartinneqartoq.

3

Folkeskoleområdet

Folkeskolen er det vigtigste indsatsområde på ud-dannelsesområdet. Folkeskolen er det fundament al videre uddannelse bygger på. Når de unge går ud af folkeskolen, skal de derfor have opnået de kompe-tencer, der er nødvendige for deres videre uddannel-sesforløb.

Som forældre skal vi sørge for, at vores børn har de bedst mulige vilkår for at kunne modtage læring; et godt, stabilt og trygt miljø, hvor de bliver støttet til at forfølge de muligheder, der skal bære dem videre i livet.

3.1

Status

Folkeskolens afgangselever i 2013 er den første år-gang, der har gennemført hele folkeskolen, siden im-plementeringen af folkeskolereformen Atuarfitsia-lak startede. I efteråret 2010 blev implementerin-gen af reformen evalueret, og Naalakkersuisut kon-staterer, at der fortsat er for mange elever i folke-skolen, der ikke får den kvalitet i undervisningen, som reformen tilsigter.

Desuden er der fortsat få unge, der starter på en ungdomsuddannelse direkte efter folkeskolen.

3.2

Vision

Folkeskolen skal gøre eleverne fagligt og menne-skeligt klar til at påbegynde en ungdomsuddannel-se. Elevernes stærke sider skal dyrkes og være ud-gangspunktet for deres læring og udvikling. Folke-skolen skal kunne rumme eleverne i al deres mang-foldighed og være i stand til at inkludere dem uan-set deres baggrund.

Naalakkersuisut ønsker at fortsætte i den over-ordnede retning folkeskolereformen anviser, men ser et behov for at evaluere og videreudvikle folke-skolens undervisning og evne til at rumme og støtte alle elever; herunder elever med særlige udfordrin-ger og undervisningsbehov.

Meeqqat tamarmik atugarisamikkut qanorluunniit tunuliaqutaqaraluarunik ilinniaqqinnissamut pisinnaasaqalersinneqassapput. Taamaammat Naalakkersuisut siuarsarusuppaat atuarfik, meeqqat tamarmik pisinnaasaannut pisariaqartitaannullu naleqqiullugu ingerlatsinernik neqerooruteqartoq aamma sulisut, meeqqat tarnikut, timikkut, inooqatigiissutsikkut kulturikkullu ineriartorneranik isumaginninnissamut ilinniarsimasut, tassuunakkullu meeqqat ilorrisimaassusiannik nukittorsaasinnaasut ataatsimoorfinnullu ataveqartitsilersinnaasut. Tamannattaaq meeqqanut inuusuttunullu immikkut ilinniarnermikkut pisariaqartitsisunut pisinnaasakinne-rusunullu – pisariaqartitsineq naapertorlugu – immikkut ilinniarnis-samut neqeroorutissaqassaaq. Ilutigisaanik atuarfimmi atuartunut nukittunerusunut naleqqiullugu tamanik inissaqartitsisinnaaneq inerikkiartornissamullu periarfissiineq isiginiarneqassapput.

Naalakkersuisut isumaqarput, meerartatta siunissaanut pingaar-tuusooq, aammattaaq angajoqqaat meeqqamik ilikkariartornerisa ikorfartornissaannut akisussaaqataaannaat. Angajoqqaat akisus-saaffigaat, atuartut atualernerminni ilinniartinneqarnissaminnut piareeqqanissaat, atuartullu angerlarsimaffiminni piareersar-tarnissaasa qularnaarnissaat. Tamanna ikorfartorumallugu Naalakkersuisut isumaqarput, angajoqqaat taamatut pissusi-lersornissaminnik ajornakusoortitsisut, siusissumik ikiorserne-qarnissaminnut, siunnersorneqarnissaminnut aamma/imaluunniit ilitserorneqarnissaminnut periarfissinneqassasut.

Naalakkersuisut maluginiarpaat, meeqqat atuarfiannik iluarsar-tusseqqinneq sumiiffippassuarni aatsaat qanittukut piviusun-gortinniarneqalersooq. Piviusunngortitsiniarnerup naammassinis-saata qularnaarneqarnissaa kissaatigaarput, aamma kissaatigaar-put – kommunit suleqatigalugit – nunaqarfinni atuarfiit aamma atuartunut angerlarsimaffiit immikkut piviusunngortit-siniarnermi isiginiarneqarnissaat. Pingaartuuvoq iliuusissatut pi-lersaarutit pisariaqartut suliarineqarnissaat aamma siunissami il-inniartitsisut suliffiminni pikkorissusaannut nammineersin-naanerannullu inissaqartitsisoqassasoq.

Naalakkersuisut kissaatigaat atuarfimmi pitsaassuseq qaffa-sissuussasoq qulakkeerumallugu nunat tamat misilitsitsinerinut naleqqiunneqarsinnaasut misilitsitsinerit atulerneqassasut. Taakkuupput siunissami atuarfiup ineriartornerani sakkussat.

Unammilligassatta annertuut ilagaat nunatsinni atuarfinnut tamanut ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik pissarsiniarnerup ajor-nakusoortuunera. Taamaammat atuartut tamarmik pitsaaner-paamik atuartinneqarnissaannik pisariaqartitsineq iliuuseqarfigi-niarlugu aaqqiissutissanik allanik ineriartortitsinissamullu periar-fissanik ujaasisariaqarpugut.

Meeqqat atuarfiat kommunit akisussaaffeqarfigivaat, taamaam-mallu takorluukkatta anguniakkattalu kommunit qanimut suleqati-

Alle børn, uanset social baggrund skal have de kom-petencer, der skal til for at fortsætte videre i uddan-nelsessystemet. Naalakkersuisut ønsker derfor at fremme en skole, der tilbyder aktiviteter i forhold til alle børns forudsætninger og behov, hvor personalet er uddannet til at kunne tage sig af børnene i forhold til deres psykiske, fysiske, sociale og kulturelle ud-vikling og derigennem styrke deres velbefindende samt tilknytning til fællesskabet. Dette gælder også børn og unge med nedsat funktionsevne, som ved behov skal sikres særlige uddannelses tilbud. Der skal samtidig være fokus på rummelighed og udvik-lingsmuligheder i forhold til skolens stærke elever.

Naalakkersuisut mener, det er vigtigt for vores børns fremtid, at også forældrene tager ansvar for at understøtte deres børns læring. Det er forældre-nes ansvar, at eleverne er klar til at modtage under-visning, når de møder i skole, og at der i hjemmet er opbakning til de tiltag, som foregår i skolen. For at understøtte dette mener Naalakkersuisut, at foræl-dre, der har vanskeligt ved at udfylde denne rolle, på et tidligt tidspunkt skal have mulighed for at modta-ge støtte, rådgivning og/eller vejledning.

Naalakkersuisut konstaterer, at folkeskolereformen mange steder først nyligt er søgt implementeret. Vi ønsker at sikre, at implementeringen bliver fuldført, og vi ønsker i samarbejde med kommunerne et spe-cielt fokus på bygdeskolerne og skolehjem i denne proces. Det er vigtigt, at de nødvendige handlings-planer bliver udarbejdet, og at der også i fremtiden er plads til lærernes professionalisme og autonomi i undervisningen.

Naalakkersuisut ønsker, for at sikre en høj kvalitet i folkeskolen, at indføre brugen af internationale sammenlignelige test. Dette er et vigtigt redskab til at udvikle folkeskolen i fremtiden.

En af vores store udfordringer er, at det er svært at skaffe uddannede lærere til alle skoler i landet. Derfor må man se på alternative løsninger og ud-viklingsmuligheder for at imødekomme behovet for den bedst mulige undervisning til alle elever.

Folkeskolen er et kommunalt ansvarsområde, og derfor ønsker Naalakkersuisut, at indfri vores visio-ner og målsætninger for folkeskolen i et tæt sam-arbejde med kommunerne. Samtidig vil Naalakker-suisut bakke op om succesfulde kommunale initiati-

galugit piviusunnngortinneqarnissaat Naalakkersuisut kissaati-gaat. Naalakkersuisut aamma kommunini suliniutit iluatsittut so-orlu skolefe-qarneq aamma mentoreqarneq tapersersussavaat.

ver som fx skolefe-ordningen og mentorordninger.

3.3 Anguniagaq

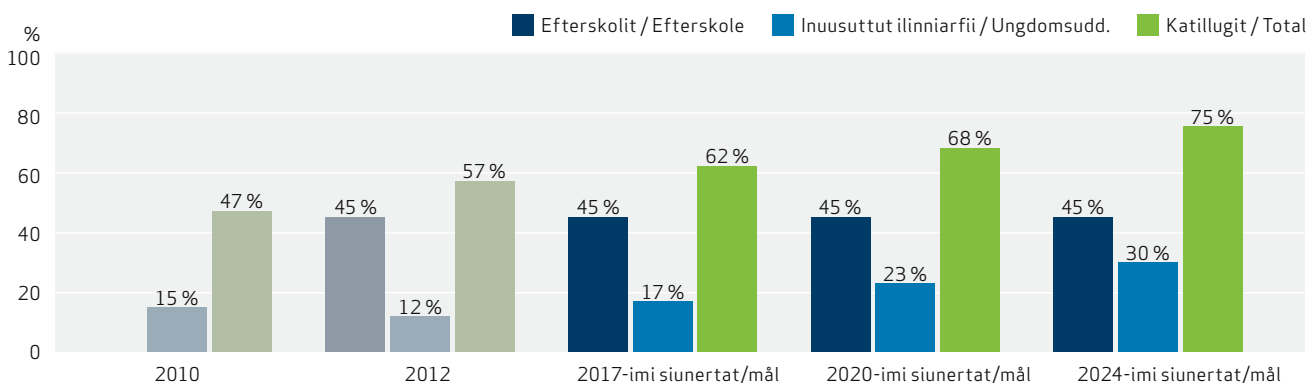
Meeqqat atuarfiat pillugu takorluukkat anguniakkani 2024 tikil-lugu suliarineqarput. Taakku sukaasangorlugit takusassianngor-tinneqarput naatsorsuinermilu ukioq 2012 aallartiffiulluni. Kisitsi-sit pigineqartut 2012-ip siornaniittut takusassiamut ilanngunne-qarput. anguniakkatigit makkunuuna piviusunnngortinneqassaaq.

3.3 Mål

Visionen på folkeskoleområdet er udmøntet i mål-sætninger frem til 2024. Disse er visualiseret i nedenstående grafer, hvor 2012 er medtaget som basisår. Hvor data er tilgængeligt er udviklingen frem til 2012 også afbilledet.

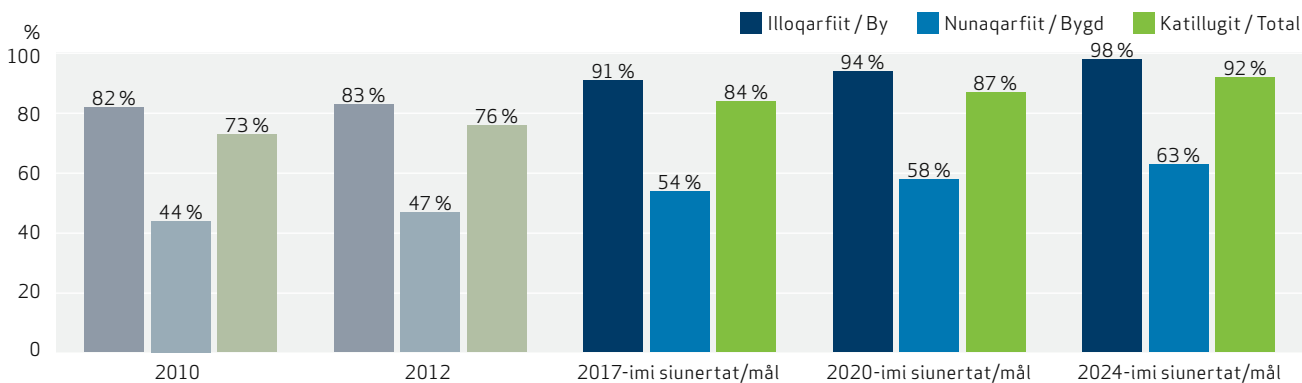
Meeqqat atuarfianni atuartut naammassisut toqqaannarlugu ilin-niagaqalersut amerlassusaat procentingorlugit

Andel af folkeskolens afgangselever, der går direkte i gang med en uddannelse

Meeqqat atuarfianni ilinniartitsisut amerlassusaat procentingorlugit

Andel af uddannede lærere i folkeskolen

4 Inuusuttut angusaqarfigiumasat

“Inuusuttut angusaqarfigiumasat” taaguutigitinneqarpoq inuusuttunut 16-it 18-illu akornanni ukiulinnut ilinniartitsinermik aaqqissuussinerup avataaniittunut. Meeqqat atuarfianni naammassereernerermik kingorna inuusuttunut ilinniartitsinermik efterskolimilluunniit aallartinnikuunngillat. Inuusuttut angusaqarfigiumasat siornatigut aamma taaneqartarput ‘sinneruttut’.

4.1

Killiffik

43,5 %-it meeqqat atuarfiata kingorna toqqaannartumik ilinniagaqalersanngillat, inuusuttullu angusaqarfigiumasat 16-it 18-illu akornanni ukiullit tamarmiusut 61,9 %-eraat. Tamanna nunanut tamanut sanilliullugu qaffasippoq. Inuusuttut ilinniartitsinermik kingusissukkat aallartinnerup kingunerisarpaa ataasiakkaat kingusissukkat imminnut pilersugarilerlutillu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut tapersiilersarnerat. Ilinniagaqannginneq tamassumunnga peqatigitillugu ataasiakkaat imminnut naleqartinnerannut naleqqiullugu ajornartorsiutaasinnaavoq. Tamatumaa aammattaaq nassataraa, amerlavallaat ilinniagaqalinngisaannarnerat, suliffinnullu iserniapiloortarnerat.

4.2

Takorluukkat

Ilinniartitsinermik aaqqissuissaagut, kikkut tamarmik tunuliaqatarisatik apeqqutaatinnagit ingerlaqqissinnaangortillugit. Takorluugaq tassaavoq inuusuttut ilinniartitsinikkut aaqqissuussinerup avataaniittut peqataatinneqarnissaat piginnaasaqarfiulersumillu ilinniagaqarnissaat.

Inuusuttut piginnaasaqarfiulersumik ilinniartitsinermik siusissukkat aallartittarnissaat pingaartuuvooq. Piffissaq sivitsoriartortillugu aallartingitsuuissorsinnaanerit annertusiartussaaq. Inuusuttut meeqqat atuarfianni naammassereernerup kingorna aallartitinniarlugit inuusuttunut ilitsersuisarneq ilaneqassaaq. Tamatumuuna inuusuttut 16-it 18-illu akornanni ukiullit ilinniagaqaratik uningaannernissaasa pinngitsoortinneqarnissaat qulakkeerniarneqarpoq. Ilutigisaanik meeqqat atuarfiannit inuusuttunut ilinniakanut ikaarsaariartarneq amerlasuunit qaangeruminaatsutut misigineqartartoq misissorneqassaaq. Ilitsersuineq suliniutillu inuusuttunik meeqqat atuarfianni naammassereernerup kingorna ilinniartitsinermik siusissukkat aallartitsinnaasut isiginiarneqassaput. Inuusutissarsiutinik ilinniartitsinermik ilinniarnertuunngorniarfin-

4

Ungemålgruppen

Ungemålgruppen er det samlede navn for gruppen af unge, der er mellem 16 og 18 år og er uden for uddannelsessystemet. De er ikke startet på en ungdomsuddannelse eller efterskole efter folkeskolen. Ungemålgruppen er også tidligere kaldt ‘restgruppen’.

4.1

Status

43,5 % går ikke direkte videre i uddannelse efter folkeskolen, og ungemålgruppen er 61,9 % af den samlede andel af 16-18 årige. Dette er høje andele internationalt sammenlignet. En sen start på ungdomsuddannelse betyder, at den enkelte kommer senere i gang med at bidrage til sin egen og samfundets økonomi. Samtidig kan det, at stå udenfor uddannelsessystemet være et problem for den enkeltes selvverd. Det medfører også, at alt for mange aldrig kommer i gang med en uddannelse og får svært ved at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet.

4.2

Vision

Vi skal have et uddannelsessystem, hvor alle kan komme videre uanset deres baggrund. Visionen er, at de unge uden for uddannelsessystemet bliver inkluderet i systemet og får en kompetencegivende uddannelse.

Det er vigtigt, at de unge går tidligt i gang med en kompetencegivende uddannelse. Jo længere tid der går, jo større risiko er der for, at de aldrig starter. For at få de unge til at fortsætte med at uddanne sig efter folkeskolen, skal vi have en udvidet vejledning af de unge. Dette er vigtigt for at sikre at unge mellem 16 og 18 ikke havner i ungemålgruppen, som er de unge i den aldersgruppe, der ikke er i gang med en uddannelse. Samtidig skal der ses på overgangen mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne, som af mange opleves som svær at overkomme. Der skal fokus på vejledning og initiativer, som kan få de unge tidligere videre i uddannelsessystemet efter folkeskolen. Såfremt det ikke er muligt at starte direkte

niluunniit meeqqat atuarfianniit toqqaannarlugu aallartittoqarsinnaanngippat efterskolimi aallartissapput imaluunniit inuusuttunut ilinniarfimmumt ingerlaqqissutaasinnaasunik allanik ingerlatsissalutik.

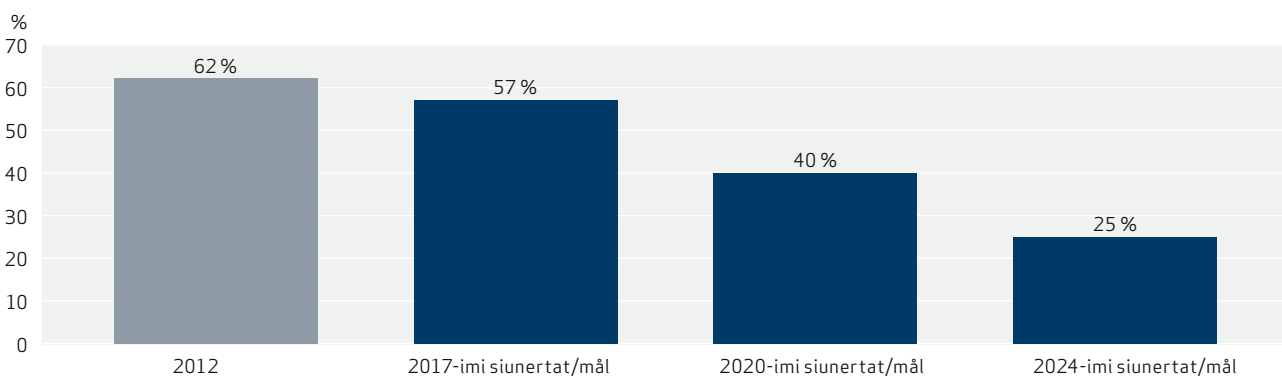
Naalakkersuisut isumaqarput inuusuttut ilikkagassatigut inooqatigiissutsikkullu ajornartorsiutillit pisinnaasakitsulluunniit immikut isiginiarneqassasut, inuusuttut taakkuttaaq ilinniagaqaqqullugit, taamaalillutillu inuunermi atugarisaminnik pitsanngorsaaqqullugit inuiaqatigiinnullu tapertaanissaminnut periarfisinneqaqqullugit.

4.3

Anguniagaq

Inuusuttunut angusaqarfigumasanut tunngatillugu takorluukkat anguniakkani 2024 tikillugu suliarineqarput. Taakku sukaasannorlugit takusassiannngortinneqarput naatsorsuinermilu ukioq 2012 aallartiffiulluni. Kisitsisit pigineqartut 2012-ip siornaniittut takusassiamut ilanngunneqarput.²

Inuusuttut anguniakkat

Oqaaseqaat

16-it 18-illu akornanni ukiullit efterskoleratillu inuusuttut ilinniarfianni ilinniannngitsut tasapput inuusuttut angusaqarfigumasanut

på en ungdomsuddannelse, skal de enten i gang med et efterskoleophold eller et andet forløb, der leder videre til en ungdomsuddannelse.

Naalakkersuisut vil fokusere ekstra på de unge, der har faglige og sociale problemer eller nedsat funktionsevne, så disse unge også kan få sig en uddannelse og dermed forbedre deres egne livsbetingelser og gives mulighed for at bidrage til samfundet.

4.3

Mål

Visionen for ungemålgruppen er udmøntet i målsætninger frem til 2024. Disse er visualiseret i nedenstående grafer, hvor 2012 er medtaget som basisår. Hvor data er tilgængeligt er udviklingen frem til 2012 også afbilledet.²

Ungemålgruppen

Note

Ungemålgruppen er defineret som personer der er mellem 16-18 år og ikke går på en efterskole eller er i gang med en ungdomsuddannelse.

¹ Inuusuttunut angusaqarfigumasanut tunngatillugu anguniagaq meeqqat atuarfianni anguniakkanut atatillugu isigineqassaaq

² Målsætningen for ungemålgruppen skal ses i sammenhæng med målsætningerne for folkeskolen.

5 Ilinniarnertuunngorniarfik

Ilinniarnertuunngorniarfimmi ilinniarneq ilinniarnissamat piareersaataavoq nalinginnaasumillu inerikkiartuutaasumik ilinniarnarluni. Ilinniarneq inunntu ilisimasanik, itisiliinermik, sammivilersuinermik tigussaasuunngitsumillu eqqarsarnermik soqutigisaqartunut saaffiginnippoq, pingaarnertullu ingerlaqqiffiusumik ilinniagaqarnissamat piginnaasaqalernissaq anguniagaalluni.

5.1 Killiffik

Ilinniartitaanermut pilersaarutip I-p 2005-imi ilusilersorneqarne-rata kingorna ilinniarnertuunngorniarfimmi ilinniartut amerlassusaat 70 %-imik, ilinniartunit 791-iniit 1.344-nut qaffannikuupput. Tassunga peqatigitillugu naammassisartut amerlassusaat 135 %-imik, 150-iniit 2012-imi naammassisunut 353-nut qaffariarput. Kisiannili naammassisartut procentinngorlugit suli ikippit 2012-imilu 55,6 %-iullutik. Ilinniarnertuunngorniarfimmi ilinniartut ilinniartitsinermit immikkoortuni allarpassuurtullu agguaqatigiisillugu ukiu qaffasippit.

Ilinniarnertuunngorniarfimmik aqqissusseqqinnerup augustimi 2012-imi atuutilerpoq. Ilinniarneqarsinnaasut sammivii inuusuttut toqqarsinnaasaat maannakkut arfineq-pingasuuq. Aqqissusseqqinnerup nassatarivaa kalaallit ilinniarnertuunngorniarfi-at tamatigoornerusoq, tassani ilinniartut ataatsimut tunngaviusumik ilinniarnermik aallartittarlutik, tamatumalu kingorna ilinniakkat sammiviisa assigiinngitsut akornanni toqqaasarlutik. Sammivinni ilinniartut ataasiakkaat piginnaasaat soqutigisaallu isiginiarneqarput. Ilinniartitsinermit nutaami ilinniarnertuunngorniar-tarnermik ataatsimik (GUX) peqalerpugut, siusinnerusukkut Kalaallit Nunaanni ilinniarnertuunngorniar-tarnernik ukuninnga taarsiisumik: Nalinginnaasumik ilinniarnertuunngorniarfimmi ilinniarneq (GU), qaffasinnerusumik niuernermik ilinniarneq (HHX) aamma qaffasinnerusumik teknikkimik ilinniarneq (HTX).

5 Gymnasiet

Den gymnasiale uddannelse er en studieforberedende og almindelig uddannelse. Uddannelsen er målrettet personer med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og den sigter primært mod at kvalificere til videregående uddannelse.

5.1 Status

Siden Uddannelsesplan I blev formuleret i 2005 er antallet af studerende på gymnasieuddannelsen steget med 70 % fra 791 til 1.344 studerende i 2012. Samtidig er antallet af gennemførte steget med 135 % fra 150 til 353 gennemførte i 2012. Dog er gennemførselsprocenten stadig lav og den var i 2012 55,6 %. På den gymnasiale uddannelse såvel som i mange andre dele af uddannelsessektoren er gennemsnitsalderen på de studerende høj.

Gymnasiereformen trådte i kraft i august 2012. Der er nu otte studieretningsprofiler, de unge kan vælge imellem. Reformen giver et mere fleksibelt grønlandsk gymnasium, hvor eleverne starter på et fælles grundforløb, hvorefter de vælger mellem de forskellige studieretninger. Retningerne tilgodeser den enkelte elevs evner og interesser. Med den nye uddannelse har vi indført én gymnasial uddannelse (GUX), som har erstattet de tidligere grønlandske gymnasiale uddannelser: den almene gymnasiale uddannelse (GU), højere handelseksamen (HHX) og højere teknisk eksamen (HTX).

5.2

Takorluuqaq

Ilinniarnertuunngorniarfimmi ilinniarneq ilinniagaqarnissamut piareersaataassaaq nalinginnaasumillu inerikkiartuutaassalluni. Ilinniartut ingerlaqqilluni ilinniarnissamut, kiisalu inuiaqatigiinnut qaammaasaqartunik ingerlatsilluartunillu innuttaqartunut taperseeqataassalluni. Ilinniakkat sammivii – ilinniartoq aallaavigalugu – inuunerup ingerlanerani ilikkagaqaqqittarnermilu ilinniakkatigit inooqatigiissutsikkullu pitsaasumik tunngaviliissapput.

Naalakkersuisut anguniagaraat ilinniartut siusinnerusukku aallartittarnissaat. Tamatuma saniatigit ilinniartut amerlanerusut ilinniarnerninnik naammassinnittarnissaat qitiutissavarput. Ilinniakkamik naammassinnittartut procentinngorlugit amerlanerunissaat ilaatigit pitsaannerusumik ilitsersuisarnikkut qulakkeerneqassaaq, taamaalilluni ilinniakkamik kukkusumik toqqaanissaq pinngitsoortinneqassalluni. Ilinniartiit ilinniartullu suleqatigalugit taamaatiinarneq akiorniartulugu suliniutit ingerlaqqissapput. Ilinniarnertuunngorniarfimmi ilinniarnermi ilinniakkat qaffasissuunissaasa ilinniartullu ingerlaqqilluni ilinniagaqarnissamut piareersarnerisa ilutigisaannik assigiinngissutsit inissaqartinnissaat aamma pingaartuuvuq. Tamatuma ilaatigit nassataraa, ilinniartut ilinniartitsissummi ataatsimi amerlaneruniluunniit ilinniakkatigit unamminartunik naammattuugaqartut ikorfartorneqarnissaasa qitiutinneqarnissaat, aamma ilinniartut tarnikkut inooqatigiissutsikkulluunniit ajornartorsiuteqartut ikorfartorneqarlutillu ilitsersorneqarsinnaanissaat.

Naalakkersuisut aamma isumaqarput ilinniartut angajoqqaavi anertuumik suleqatigineqassasut, annermik ilinniartunut sulii 18-inik ukioqalersimannngitsunut naleqqiullugu.

5.3

Anguniagaq

Ilinniarnertuunngorniarfik pillugu takorluukkat anguniakkani 2024 tikillugu suliarineqarput. Taakku sukaasanngorlugit takusassianngortinneqarput naatsorsuinermilu ukioq 2012 aallartiffiulluni. Kitsisisit pigineqartut 2012-ip siornaniittut takusassiamut ilanngunneqarput.

5.2

Vision

Den gymnasiale uddannelse skal være studieforberedende og almendannende. Den skal forberede eleverne til videregående uddannelse samt bidrage til et samfund af oplyste og aktive borgere. Studieretningerne skal med udgangspunkt i eleven skabe et stærkt fagligt og socialt fundament for det videre liv og den videre læring.

Det er Naalakkersuisuts mål, at de studerende skal starte tidligere. Derudover skal vi have fokus på, at flere studerende gennemfører. En højere gennemførelsesprocent sikres blandt andet gennem bedre vejledning, så man undgår forkerte studievalg. Der skal fortsat være frafaldsbekæmpende initiativer i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og de studerende. Sideløbende med, at den gymnasiale uddannelse skal have et højt fagligt niveau og forberede de studerende til en videregående uddannelse, er det også vigtigt, at den har rum til forskellighed. Dette betyder blandt andet, at der skal være fokus på at understøtte de studerende, der har faglige udfordringer i et eller flere fag, og at der skal være støtte og vejledning til de studerende, der har psykiske eller sociale problemer.

Naalakkersuisut mener også, at der skal sikres et stærkt samarbejde med de studerendes forældre specielt i forhold til de studerende, der er under 18.

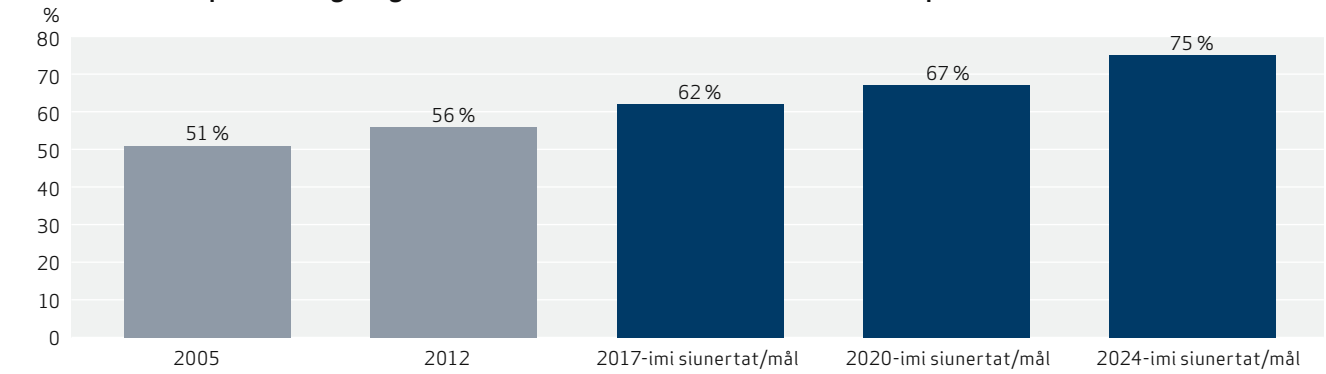
5.3

Mål

Visionen på gymnasieområdet er udmøntet i målsætninger frem til 2024. Disse er visualiseret i nedenstående grafer, hvor 2012 er medtaget som basisår. Hvor data er tilgængeligt er udviklingen frem til 2012 også afbilledet.

Naammasisartut procentingorlugit amerlassusaat

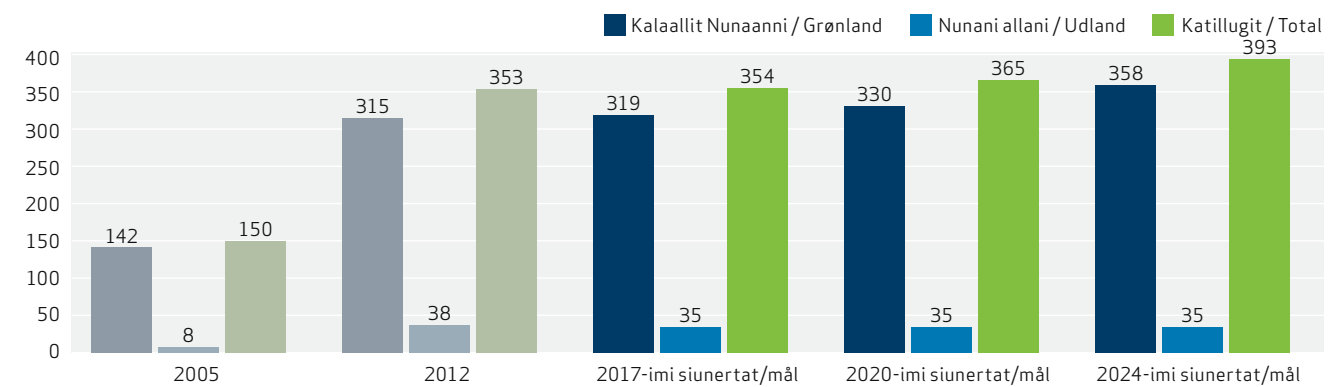
Gennemførselsprocent

Oqaaseqaat: Ilinniarnertuunngorniat ukioqatigiit akornanni ilinniakkamik naammasinissimasut imaluunniit ukiumi kisitsiffiusumi naammasinissamik ilimagisaqartut ilinniartut amerlassusaannut sanilluissilluni amerlassusaat. Note: Andelen af en gymnasieårgang, som har gennemført eller forventer at gennemføre uddannelsen, de er startet på i tællingsåret.

Naammasisartut amerlassusaat

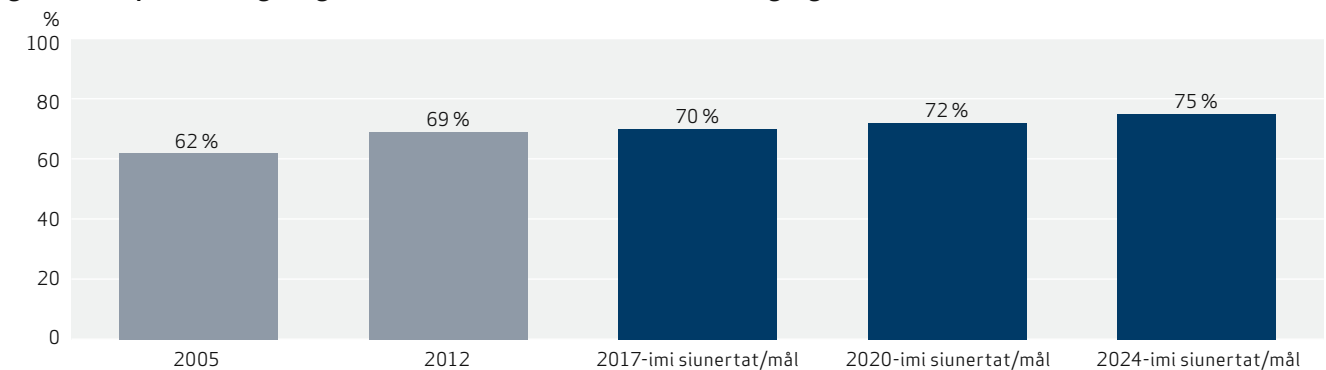
Antal gennemførte

Oqaaseqaat: Inersimasunut ilinniarnissamat piareersarluni pikkorissarnerit ilanngullugit Note: Inkl. studieforberedende kursus for voksne

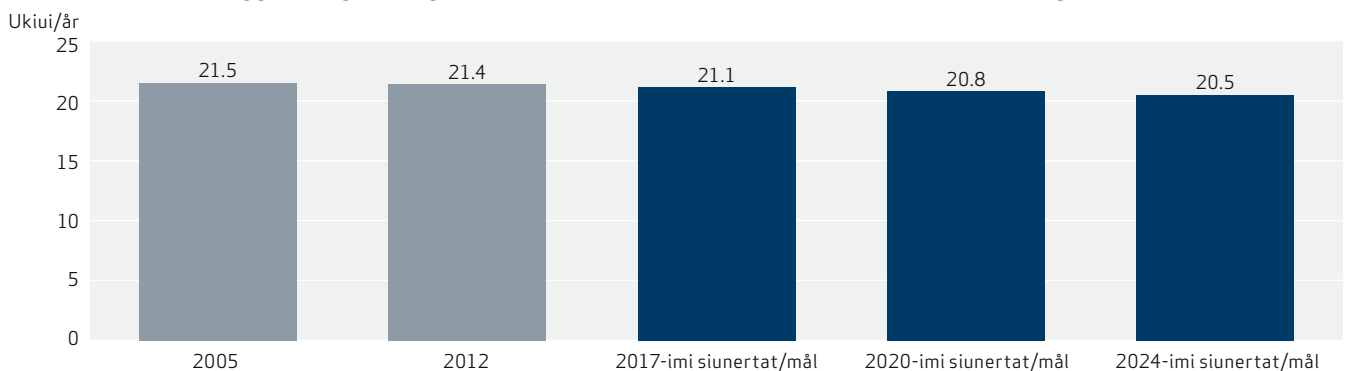
Naammasisut ukiut marluk qaangiunneranni ilinniarnermik ingerlatsisut procentingorlugit amerlassusaat

Andel af dimittender, der er i gang med en uddannelse efter to år

Naammasisartut agguaqatigiissillugu ukiui

Gennemsnitsalderen ved gennemførelse

Oqaaseqaat: Inersimasunut ilinniarnissamat piareersarluni pikkorissarnerit ilanngullugit Note: Ekskl. studieforberedende kursus for voksne

6

Inuutissarsiutinik
ilinniarnarit

Inuutissarsiutinik ilinniarneq tassaavoq inuutissarsiutaalersinnaasumik ilinniagaqarneq suliffeqarfimmi ilinniarsimasutut suliffeqalissutaasinnaasoq.

Inuutissarsiutinik ilinniarnarit paarlakaallugit ilinniarnertut aqqissuussaapput, tassani iliniartut suliffeqarfimmi/atuarfimmi sulinermik sungiusarneq aamma qitiusumik/inuutissarsiutinik ilinniarfimmi ilinniarneq paarlakaattarpaat. Ilinniartut sulinermik sungiusarnermini suliama tigussaasunik piginnaasaqalersarput atuarfimmilu ilinniartitsinermit atuagarsorlutik sulinermillu piginnaasaqalersarlutik.

6.1

Killiffik

Ilinniartitaanermit pilersaarutip 2005-imi ilusilersornerata kingorna inuutissarsiutinik ilinniakkani ilinniartut amerlassusaat 22 %-imik, 1.118-miit 2012-imi ilinniartunut 1.367-nut qaffariarput. Tassunga peqatigitillugu ilinniarnermik naammassinnittartut amerlassusaat 53 %-imik, 271-imiit 2012-imi naammassisunut 415-inut qaffariarput. Kisiannili ilinniarnermik naammassinnittartut suli ikipput, 2012-imilu 42,5 %-iullutik. Inuutissarsiutinik ilinniarnerni – ilinniarnerpasuit allat assigalugit – ilinniartut agguaqatigiissillugu ukiui qaffasipput.

Iimmikkoortumi unaminartut annertunersaasa ilaat tassaavoq ilinniarnermut atatillugu sulinermik sungiusarfiusinnaasut naammattut pissarsiarinissaat. Inuutissarsiutinik ilinniarnertut qinnuteqartorpassuit sungiusarlutik suliffissaminnik nassaarsinnaaneq ajorput, taamaammallu ilinniarneq aallartissinnaanagu.

Qitiusumik ilinniarnertuunngorniarnarfinni siulersuisut 2011-mi pilersinnerisigut qitiusumik ilinniarfiit suliffeqarfimmut atassuteqarneq qulakkeerniarneqarpoq. Siulersuisut taakku inuutissarsiutinik ingerlatsisunit, inuutissarsiornermi kattuffinnit il.il. ilaasortaaffigineqarput. Ilutigisaanik ilinniarfiit namminneq siulersuisoqarnermikkut nammineersinnaanerulerput, tamannalu inuutissarsiutinik ingerlatsisut akornanni, inuutissarsiutinik ilinniarfiit neqeroorutannik piginnittoqataasutut misiginissamut qularnaareqataasunut ilaavoq.

6

Erhvervs-
uddannelserne

En erhvervsuddannelse er en erhvervskompetencegivende uddannelse, som giver direkte adgang til faglærte job på arbejdsmarkedet.

Erhvervsuddannelserne er opbygget som vekseluddannelser, hvor eleverne veksler mellem at være i praktik i en virksomhed/skolepraktik og modtage undervisning på en branche-/erhvervsskole. Eleverne tilegner sig de praktiske kompetencer i praktiken, og opnår både teoretiske og praktiske kompetencer i skoleundervisningen.

6.1

Status

Siden Uddannelsesplanen blev formuleret i 2005 er antallet af elever på erhvervsuddannelserne steget med 22 % fra 1.118 til 1.367 studerende i 2012. Samtidig er antallet gennemførte steget med 53 % fra 271 til 415 gennemførte i 2012. Dog er gennemførelsesprocenten stadig lav og den var i 2012 42,5 %. På erhvervsuddannelserne såvel som i mange andre dele af uddannelsessektoren er gennemsnitsalderen på de studerende høj.

En af de største udfordringer på området er at skaffe tilstrækkeligt med praktikpladser. Mange af ansøgerne til erhvervsuddannelserne kan ikke finde en praktikplads, og kan derfor ikke starte på uddannelsen.

Med indførelsen af bestyrelser for brancheskolerne i 2011 har man søgt at sikre brancheskolernes tilknytning til arbejdsmarkedet. Disse bestyrelser består af medlemmer fra erhvervslivet, erhvervsorganisationer osv. Samtidig er skolerne med egne bestyrelser mere selvstændige, og dette medvirker til at sikre ejerskabet i erhvervet til de erhvervsuddannelser, der udbydes.

6.2

Takorluugaq

Inuutissarsiutinik ilinniarnert ilinniartut nukittuffimmini soqutigisaminnilu immikkut ilisimasaqalernissaat periarfissis-savaat. Ilinniarnert inuusuttut ilinniarsimasutut sulinissamut piareersassavaat, aammali suliamikkut ineriartornissaat qularnaarneqassalluni. Inuiaqatigiit, inuutissarsiutinik ingerlatsisut ilinniarsiutit qanimut suleqatigiinnerisigut, inuutissarsiutinik ilinniarnert ilinniartut nukittuffiisa inuiaqatigiillu pisariaqarti-taasa akornanni atassusiisuussapput.

Takorluugaq piviusunnngortinniarlugu Naalakkersuisunut pingaar-tuuvoq, ilinniarnert suliffeqarfiit pisariaqartitaat malillugu ineriartortinneqarnissaat, inuusuttut piginnaasaat suliffeqarfiillu ugartugaat imminnut ataqatigiissillugit. Ilinniarnert siulersuisut ilinniarnert suliffeqarfiit piumasarisaannut naleqquttuunerinik qularnaareqataassapput, soorlu oqaatsinik piginnaasaqarnissaq inuutissarsiutit kissaatigisaat malillugu. Ukiuni aggersuni pingaartumik inuutissarsiutit nutaat eqqarsaatigineqarput, uuliamut aatsitassanullu tunngatillugu suliffiit nutaat amerlasuut pilersinneqarnissaat naatsorsuutigineqarluni. Inunnik isumaginninneq aamma peqqinnissaqarfik taamatut eqqarsaatigineqarpoq, tassami inuit amerlassusiisa katitigaa-nerisa allannngornerata tamanna pisariaqalersimmagu siunissami suliffiit amerlanerusut pilersinnissaat.

Naalakkersuisut anguniarpaat, ilinniartut inuutissarsiutinik ilinniakkaminnik siusinnerusukku aallartittarnissaat. Tamatuma sanitigut qitiutissavarput ilinniartut aallartittut amerlanert ilinniakkaminnik naammassinnittarnissaat. Ilinniakkamik naammassinnittartut procentinngorlugit amerlanerunissaat ilaatigut pitsaanerumik ilitersuisarnikkut qularnaarneqassaaq, taamaaliornikkut ilinniakkamik kukkusumik toqqaasarnert pinngit-soorneqaaqqullugit. Ilinniarsiutit ilinniartullu suleqatigalugit taamaatiinneq akiorniarlugu suliniutit ingerlaqqissapput. Kiisalu inuusuttut sungiusarlutik suliffissaminnik nassaarnissamut periarfissaasa pitsanngorsarnissaat sulissutigineqassaaq. Inuutissarsiutinik ilinniarnert ilinniagaqartut amerleriarujussuarnerisa inissaqarneq ajornartorsiortippaat – ininut ilinniarnert, ilinniartunut inissianut ilinniartitsisunullu naleqqiullugu. Taamaammatt inuusuttut Danmarkimi ilinniarnissamik aamma/imaluunniit sungiusarlutik suliffissaminnik neqeroorfineqartassapput taper-sorneqarlutillu, tamatuma kingorna uterlutik nunami maani – suliaqarfimmi tamarluinnangajanni ilinniarsimasunik amigaate-qarfiumi – ilinniagartik atorsinnaaqqullugu.

6.2

Vision

Erhvervsuddannelserne skal give eleverne mulighed for at specialisere sig indenfor deres stærke sider og interesser. Uddannelserne skal gøre de unge klar til at kunne påtage sig faglært beskæftigelse, men også sikre at de unge har en faglig udviklingshorisont. I tæt samspil mellem samfund, erhvervsliv og skoler skal erhvervsuddannelserne være bindeleddet mellem elevernes stærke sider og samfundets behov.

For Naalakkersuisut er det essentielt, at erhvervsuddannelserne udvikles i takt med arbejdsmarkedets behov, så der er sammenhæng mellem de unges kompetencer og arbejdsmarkedets efterspørgsel. Bestyrelserne for skolerne skal være med til at sikre relevans og sikre, at arbejdsmarkedets uddannelsesmæssige behov bliver tilgodeset i tilrettelæggelsen af uddannelserne, heriblandt at eleverne opnår de sproglige kompetencer, som arbejdsmarkedet kræver. Dette gælder i de kommende år særligt i forhold til nye erhverv, hvor der forventes oprettelse af mange nye arbejdspladser i tilknytning til råstof og minesektoren. Det gælder også i forhold til social- og sundhedssektoren, hvor der på baggrund af de demografiske forhold vil være et øget behov for arbejdskraft i fremtiden.

Det er Naalakkersuisuts mål, at de studerende skal starte tidlige på deres erhvervsuddannelse. Derudover skal vi have fokus på, at flere gennemfører den uddannelse, de begynder. En højere gennemførelsesprocent sikres blandt andet gennem bedre vejledning, så man undgår forkerte studievalg. Der skal fortsat være frafaldsbekæmpende initiativer i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og de studerende. Endelig skal der arbejdes på at forbedre de unges muligheder for at finde en praktikplads. Den store stigning i antallet af aktive på erhvervsuddannelserne presser kapaciteten – både i forhold til undervisningslokaler, kollegiepladser og undervisere. Derfor skal de unge tilbydes og støttes i at tage skoleophold og/eller praktikpladser i Danmark, for så at vende tilbage og bruge deres uddannelse her i landet, hvor vi mangler uddannede indenfor næsten alle fag.

Ilutigisaanik inuit atuagarsornerup tungaatigut sanngiinnerusut aamma immikkut pisariaqartitsisut inuutissarsiummik ilinniarnissamut periarfissaqarnissaat pingaartuuvoq, tassuunakkut ineriartornissamut imminnullu pilersornissaminnut periarfissaqaqqullugit. Naalakkersuisut kissaatigaat tamanna pissasoq peqataatitsinikkut, inunnut taakkununga immikkut aaqqissuussamik ingerlatsinerit pilersinnerisigut, ilinniartullu allat ilagalugit ilinniartitsinermit peqataanissaasa aaqqissuunnerisigut.

6.3

Anguniakkat

Inuutissarsiuutinik ilinniartitsinerni takorluukkat anguniakkani 2024 tikillugu suliarineqarput. Taakku sukaasangorlugit takusassiannortinneqarput naatsorsuinermilu ukioq 2012 aallartiffiulluni. Kisitsisit pigineqartut 2012-ip siornaniittut takusassiamut ilanngunneqarput.

Samtidig er det vigtigt, at mindre bogligt stærke personer og personer med særlige behov også får mulighed for at tage en erhvervsuddannelse og dermed får mulighed for at udvikle og aktivt forsørge sig selv. Dette ønsker Naalakkersuisut skal ske gennem inklusion, hvor der oprettes specielt tilrettelagte forløb for disse personer, hvor de kan deltage i undervisningen sammen med de andre elever.

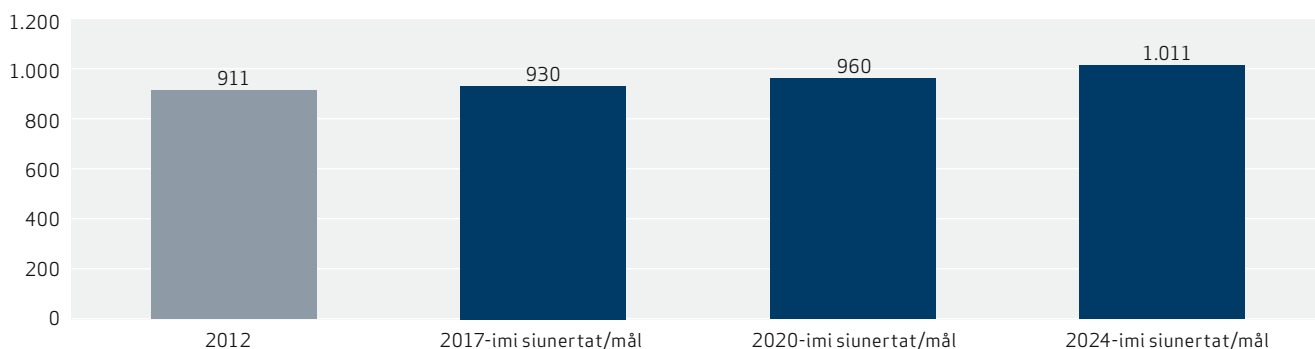
6.3

Mål

Visionen på området for erhvervsuddannelserne er udmøntet i målsætninger frem til 2024. Disse er visualiseret i nedenstående grafer, hvor 2012 er medtaget som basisår. Hvor data er tilgængeligt er udviklingen frem til 2012 også afbilledet.

Ilinniarnermut atatillugu sulineramik misiliineq

Praktikpladser

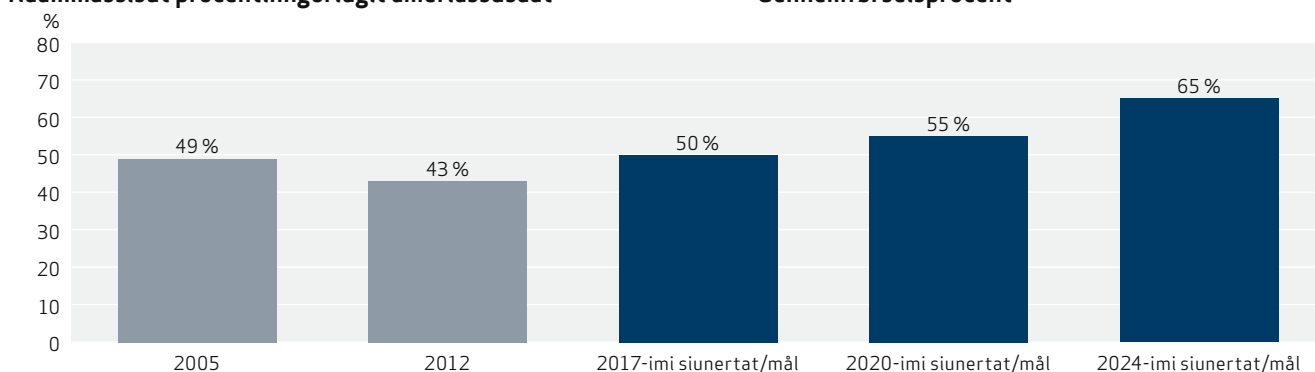

Oqaaseqaat 1: Taamaallaat Kalaallit Nunaanni ilinniarnermut atatillugu sulineramik misiliinerami inissat ilanngunneqarput

Note 1: Kun praktikpladser i Grønland er inkluderet

Naammassisut procentingorlugit amerlassusaat

Gennemførelsesprocent

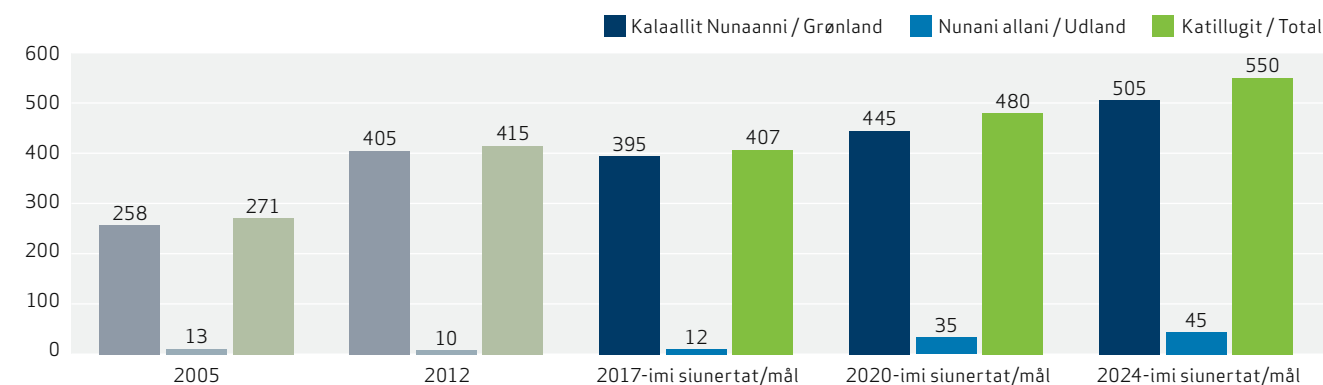

Oqaaseqaat: Naammassisartut procentingornerisa takutippaa ukioqatigiit akornanni ilinniakamik naammasinissimasut imaluunniit ukiumi kisitsiffusumi naammasinissamik ilimagisaqartut ilinniartut amerlassusaannut sanilliusilluni amerlassusaat.

Note: Gennemførelsesprocenten angiver andelen af en skoleårgang, som har gennemført eller forventer at gennemføre uddannelsen, de er startet på i tællingsåret.

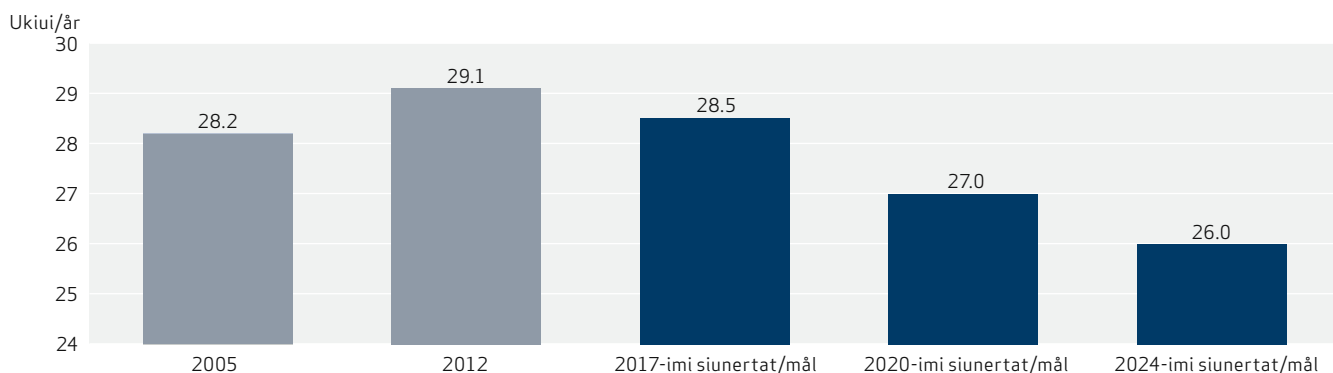
Naammassisut amerlassusaat

Antal gennemførte

Naammassisut agguqaatigiissillugu ukui

Gennemsnitsalder ved gennemførelse

7

Ingerlaqqiffiusumik
ilinniarnertit

Ingerlaqqiffiusumik ilinniarnertit tassaasinnaapput sivikitsumik, akunnattumik sivisuumilluunniit sivissusilimmik ingerlaqqiffiusumik ilinniarnertit. Ingerlaqqiffiusumik ilinniarnertit amerlanertigut ilinniarnertuunngorniarfimmi ilinniarnermik tunngaveqartarput, aamali ilaannikut inuutissarsiummik ilinniagaq tunngavigisinnaallugu.

7.1

Killiffik

Suliffeqarfii inunnik ilinniagartuutut ilinniarsimasunik amigaateqarput. Ilutigisaanik siunut naatsorsuinerit takutippaat, siunissami inunnik ingerlaqqiffiusumik ilinniarsimasunik pisariaqartitsineq suli annertunerulissasoq.

Ilinniartitaanermut pilersaarutip 2005-imi ilusilersornerata kingorna ingerlaqqiffiusumik ilinniartut amerlassusaat 62 %-imik, 717-imiit 2012-imi ilinniartunut 1.161-inut qaffariarput. Ilutigisaanik ilinniarnermik naammassinnittartut amerlassusaat 59 %-imik, 132-imiit 2012-imi naammassisunut 210-nut qaffariarput. Kisiannili ilinniarnermik naammassinnittartut suli ikippat, takuuk 7.3. Ingerlaqqiffiusumik ilinniarnerni ilinniarnepassuit allat assigalugit ilinniartut agguqaatigiissillugu ukiu qaffasippat. Tamassuma saniatigut ilinniartorpasuit ilinniarnerni sivissusissaa qangerlugu ilinniarnermik siviitsuisarput; tamanna pingaartumik kandidatinnigorniarnerlutik ilinniartunut atuuppoq.

7.2

Takorluugaq

Nunatsinni ingerlaqqiffiusumik ilinniarnertit ilikkagassat nunarsuaq tamakkerlugu qaffasissutsip assinganik qaffasissusillit neqeroortigisassavaat, nunattalu oqaluttuarisaaneramik kulturianillu tunngaveqassallutik. Inuutissarsiutinik ingerlatsisut ilinniakkat qaffasissusiisa qularnaarniarneranni sunniuteqarluartumik peqataatinneqassapput.

Ilinniartut, nunani allani ilinniartut, ilinniarnermik naammassinisaannut pitsaanerpaamik atugassaqarnissaat ilinniarnerminnilu naammassigunik angerlarnissaat qulakkeerneqassaaq.

Nunatsinni nunanilu allani ilisimatusarfinni ilinniarnermik naammassisut amerlassusaat ataatsimut isigalugu ilinniakkanut samivinni tamani annertuumik qaffatsinneqassaaq.

Naalakkersuisut isumaqarput inuusuttortatta nunatsinni ilinniagartuutut atorfinni atorfeqarsinnaalersinnissaat pingaartuusoq, tassaunakkut nunatta ineriartortinneqarnerani sunniuteqarluartumik peqataajuarsinnaaqqulluta.

7

Videregående
uddannelser

En videregående uddannelse kan både være en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse. Videregående uddannelser bygger som oftest oven på gymnasieuddannelsen, men kan også i nogle tilfælde bygge ovenpå en erhvervsuddannelse.

7.1

Status

Arbejdsmarkedet mangler folk med akademiske uddannelser. Samtidig viser fremskrivninger, at der i fremtiden vil være et endnu større behov for personer med en videregående uddannelse.

Siden Uddannelsesplanen blev formuleret i 2005 er antallet af studerende på de videregående uddannelser steget med 62 % fra 717 til 1.161 studerende i 2012. Samtidig er antallet af gennemførte steget med 59 % fra 132 til 210 gennemførte i 2012. Dog er gennemførelsesprocenten stadig lav jf. afsnit 7.3. På de videregående uddannelser såvel som i mange andre dele af uddannelsessektoren er gennemsnitsalderen på de studerende høj. Derudover forlænger mange studerende studietiden ud over normeret tid; dette gælder især kandidatstuderende.

7.2

Vision

De videregående uddannelser i landet skal tilbyde faglighed på internationalt niveau og forankres i landets historiske og kulturelle kontekst. Erhvervs livet skal inddrages som en aktiv medspiller for at sikre det faglige niveau.

Studerende, som tager en uddannelse i udlandet, skal sikres de bedst mulige betingelser for at gennemføre deres uddannelse og for at vende hjem, når de er færdiguddannede.

Antallet af færdiguddannede fra universiteter både her og i udlandet skal samlet set øges betydeligt inden for alle uddannelsesretninger.

Naalakkersuisut mener, at det er vigtigt at uddanne vore unge til at varetage de akademiske stillinger på arbejdsmarkedet, så vi kan sikre, at vi er aktive deltagere i udviklingen af vort land.

Ingerlaqqiffiusumik ilinniarnerni ilitstersuisarnerup, ilinniarnermik taamaatitsiinnartarnerup akiornerata inuit immikkut pisariaqartitalit peqataatinnissaasa isiginiarnissaat aamma pingaartuuvoq. Aammattaq ilinniartut ilinniarnernup sivirusussissaata iluani ilinniarnermik naammassinnittarnissaasa taamaalillutillu pilertornerusumik suliffeqalertarnissaasa qulakkeerneqarnissaa isiginiarneqassaaq.

Atorfinissutaasinnaasumik bacheloritut ilinniarnissamik neqerootit amerlinissaat, kiisalu ARTEK-imik aqqissuussinertut³ aqqissuussilluni ilinniakkat amerlinissaannut suleqatigiinnissamik periarfissarsiornissaq Naalakkersuisut soqutigivaat. Tamanna pissaaq Kalaallit Nunaanni ilinniartitsinerit nunat tamat akornanni ilinniartitsinerit naapertuunnissaat annertusarniarlugu nittarsaanniarlugulu. Pingaartuuvoq qularnaassallugu nunarput pisuusutaalu pillugit ilisimasat sapinngisamik annertunerpaat inunnit tamatumunnga attuumassuteqartunit pilersikkiartuaarneqarnissaat. Taamaammat ilinniartut amerlanerpaat ilinniarnermik naammassereernerminni nunatsinniiginnarnissaasa angerlarnissaasaluunniit qulakkeerneqarnissaa Naalakkersuisut kissaatigaat.

På de videregående uddannelser er det vigtigt at have fokus på vejledning, frafaldsbekæmpelse og inklusion af personer med særlige behov. Ydermere skal der være fokus på at sikre, at de studerende gennemfører deres uddannelse på normeret tid og dermed kommer hurtigere ud på arbejdsmarkedet.

Naalakkersuisut er interesseret i at udvide udbudet af professionsrettede bacheloruddannelser, samt i at støtte oprettelse af flere uddannelser med struktur som ARTEK-modellen³. Dette er blandt andet for at styrke og promovere det grønlandske uddannelsessystem internationalt. Det er vigtigt, at vi sikrer, at mest mulig viden om vort land og dets ressourcer bliver oparbejdet af personer med tilknytning hertil. Derfor er det også vigtigt at sikre at flest mulig af de studerende efter endt uddannelse vælger et job her i landet.

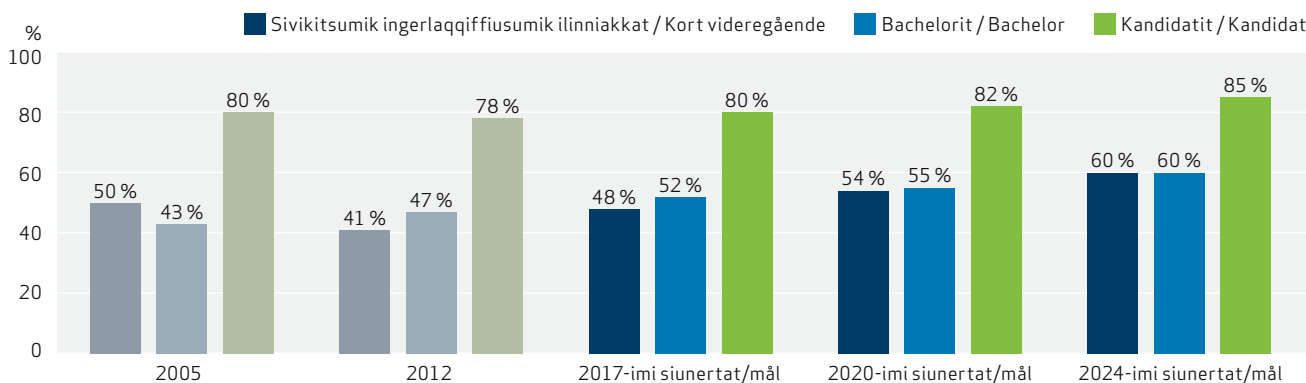
7.3 Anguniakkat

Ilinniarnerni ingerlaqqiffiusuni takorluukkat anguniakkani 2024 tikillugu suliarineqarput. Taakku sukaasangorlugit takusassianngortinneqarput naatsorsuinermilu ukioq 2012 aallartiffiulluni. Kisitsisit pigineqartut 2012-ip siornaniittut takusassiamut ilanngunneqarput.

7.3 Mål

Visionen på området for videregående uddannelser er udmøntet i målsætninger frem til 2024. Disse er visualiseret i nedenstående grafer, hvor 2012 er medtaget som basisår. Hvor data er tilgængeligt er udviklingen frem til 2012 også afbilledet.

Naammassisartut procentinngorlugit amerlassusaat

Oqaaseqaat: Naammassisartut procentinngornerisa takutippaa ukioqatigiit akornanni ilinniakkamik naammassinissimasut imaluunniit ukiumi kisitsiffiusumi naammassinissamik ilimagisaqartut ilinniartut amerlassusaannut sanilliussilluni amerlassusaat.

Gennemførselsprocent

Note: Gennemførselsprocenten angiver andelen af en skoleårgang, som har gennemført eller forventer at gennemføre uddannelsen, de er startet på i tællingsåret.

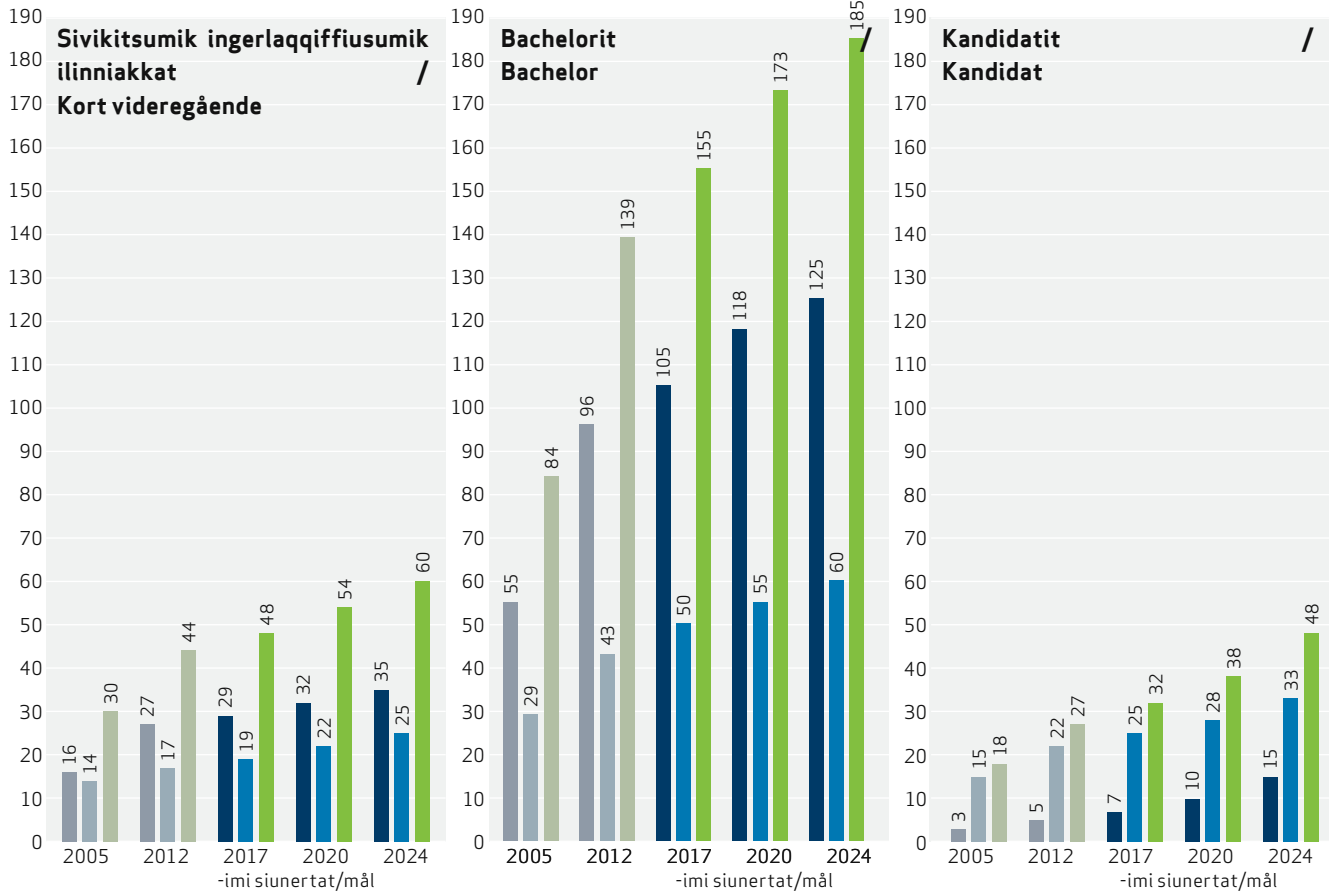
³ ARTEK-imik aqqissuussineq tassaavoq Kalaallit Nunaanni aamma nunani allani ilinniartit ilinniakkanik, ilaatigut Kalaallit Nunaanni nunanilu allani ilinniartitsissutigineqartussanik neqeroruteqartarneq. Ingerlatsinermut aningaasartuutit ilinniartitit avinneqartarput.

³ ARTEK-modellen er et samarbejde mellem en grønlandsk uddannelsesinstitution og en udenlandsk uddannelsesinstitution om at udbyde en uddannelse, der delvist afholdes i Grønland og delvist i udlandet. Udgifter til drift er delt mellem institutionerne.

Naammassisut amerlassusaat

Antal gennemførte

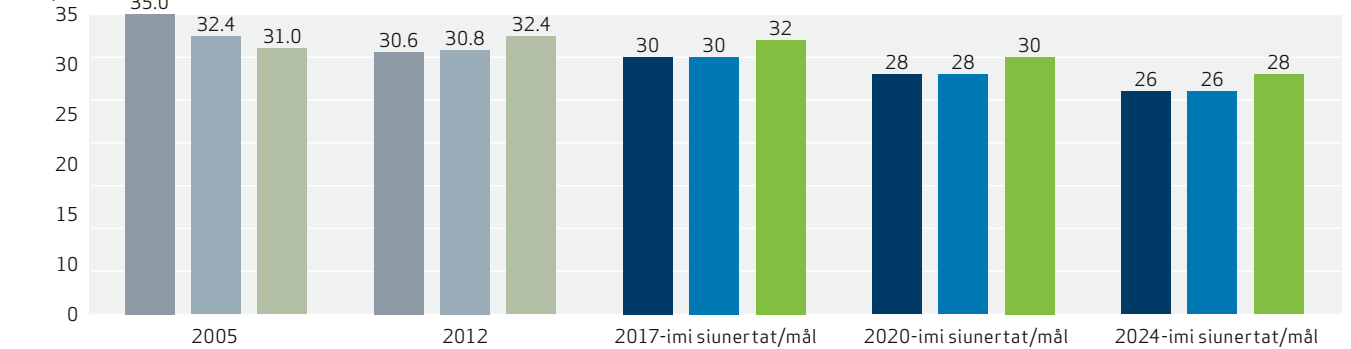
■ Kalaallit Nunaanni / Grønland ■ Nunani allani / Udland ■ Katillugit / Total

Naammassisut agguaqatigiissillugu ukiu

Gennemsnitsalder ved gennemførelse

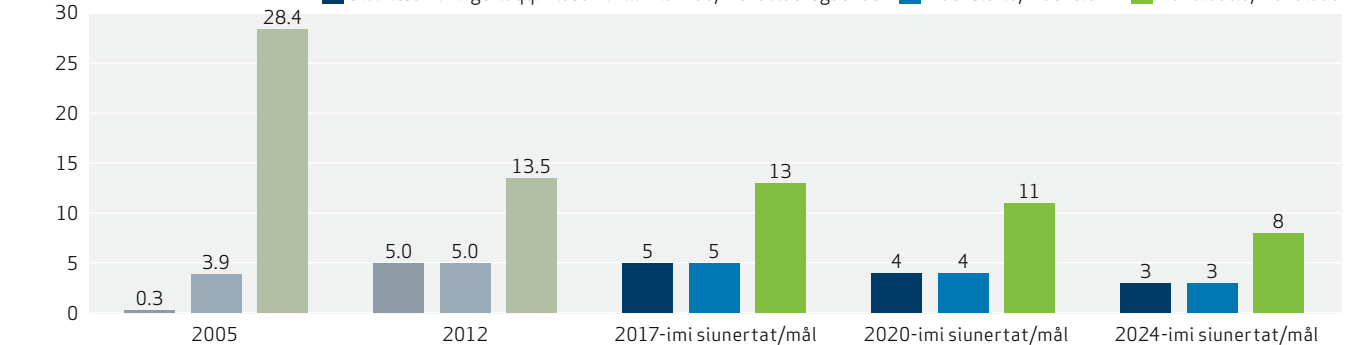
■ Sivikitsumik ingerlaqqiffiusumik ilinniakkat / Kort videregående ■ Bachelorit / Bachelor ■ Kandidatit / Kandidat

Ilinniartissat saniatigut agguaqatigiissillugu piffissaq ilinniarfik

Gennemsnitlig studietid normeret tid i antal måneder udover

■ Sivikitsumik ingerlaqqiffiusumik ilinniakkat / Kort videregående ■ Bachelorit / Bachelor ■ Kandidatit / Kandidat

Qqaseqaat: Taamaallaat Kalaallit Nunaanni ilinniarnerit

Note: Kun uddannelser i Grønland

